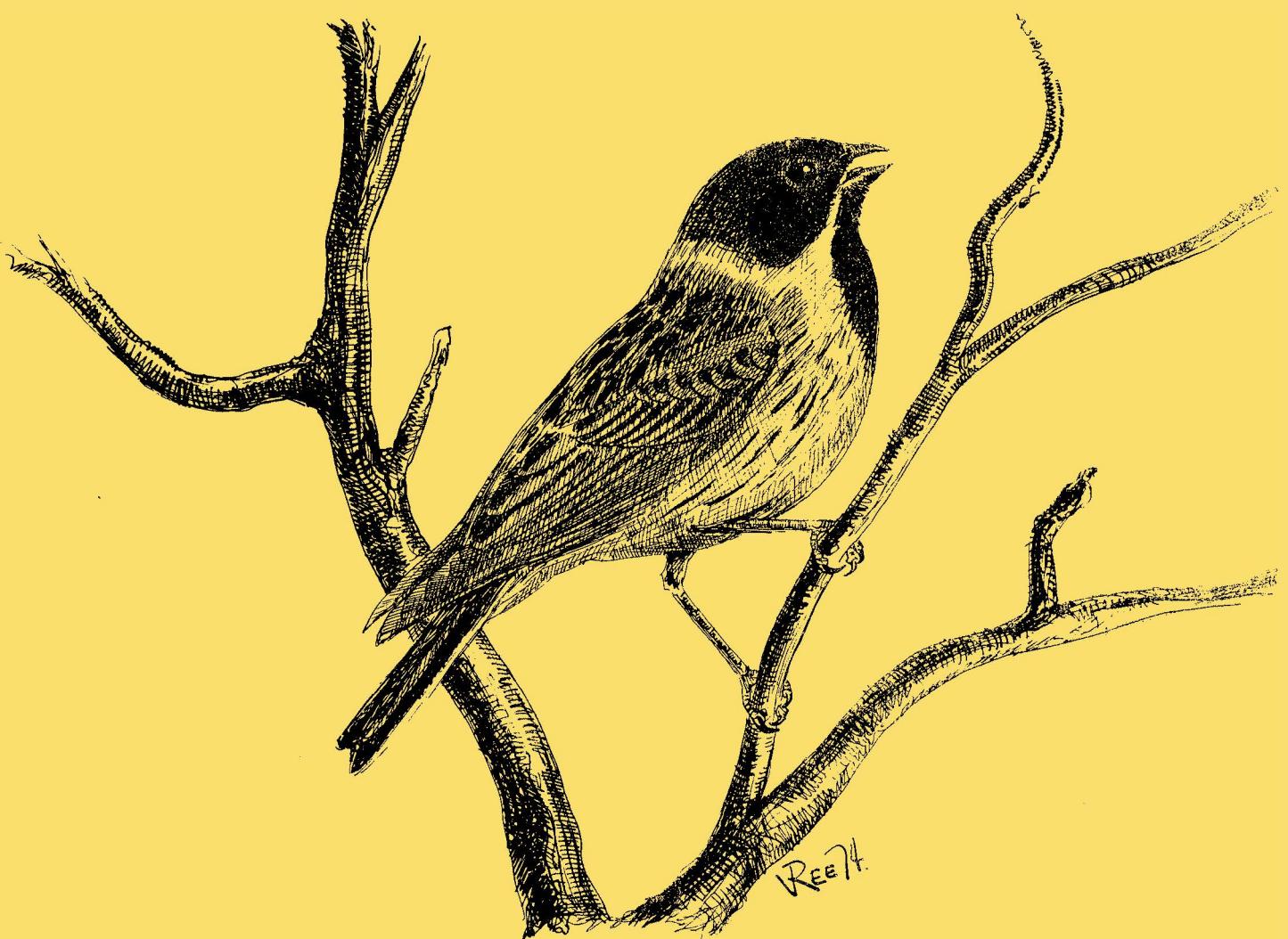

NORDRE ØYEREN

RAPPORT

NR. 1

NORDRE ØYEREN FUGLESTASJON

(59° 53' N – 11° 10' E)

N O R D R E   Ø Y E R E N

R A P P O R T

N R. 1

Ved

Nordre Øyeren Fuglestasjon
(Utgitt 1976)

Ettertrykk tillatt
(Forutsatt at kilden nevnes)

- Vi vil med dette rette en takk til alle som økonomisk, materielt eller på annen måte har støttet oss slik at denne rapporten kunne utgis.
- En takk rettes også til de mange personer som har bidratt med opplysninger om fuglelivet.
- En spesiell takk til Naturvernkonsernten i Oslo og Akershus, Arne Nesfeldt, som har gjort en meget stor innsats for å verne om Nordre Øyeren.

Nordre Øyeren Fuglestasjon.

INNHOLDSFORTEGNELSE .

- Naturreservatet Nordre Øyeren.	S. 7
- Noen opplysninger om Øyeren	S. 14
- Avgrensning av observasjonsområde	S. 21
- Biotopbeskrivelser	S. 21
- Observatør forkortelser	S. 32
- Artsliste	S. 33
- Status over fuglelivet i Nordre Øyeren	S. 39
- Ringmerking 1973-75	S. 75
- Amfibier/Krypdyr/Pattedyr	S. 84
- Adresseliste over stasjonspersonell	S. 85

Karter :

- Nr 1. Naturreservatets grensen	S. 13
- Nr 1. Observasjonsområdets grenser	S. 13
- Nr 2. Tørt land ved lav vannstand	S. 17
- Nr 3. Dybdekart over Øyeren	S. 18
- Nr 4. Deltaet i ca. 1880	S. 19
- Nr 5. Deltaet i dag	S. 20
- Nr 6. Biotopkart, Årnestangen	S. 23
- Nr 7. Biotopkart, Fautøya, Kavringen	S. 24
- Nr 8. Biotopkart, Tuentangen	S. 25
- Nr 9. Gjushaugsand, Sniksand	S. 26
-Nr 10. Storsand	S. 27
-Nr 11. Bukkesand	S. 28
-Nr 12. Kusand	S. 29
-Nr 13. Rossholmen	S. 30
-Nr 14. Jørholmen	S. 31

NATURRESERVATET   " NORDRE ØYEREN ".

Ved Kongelig Resolusjon av 5. desember 1975 ble Nordre Øyeren Naturreservat opprettet. Dette etter en lengre drakamp mellom privatpersoner, organisasjoner og kommunale-, fylkes- og statlige organer.

Det har i mange år vært klart at Nordre Øyeren med sin natur, dyre- og planteliv var et helt spesielt område, og ideen med å verne området dukket vel opp i siste halvdel av 60-årene. Noen fortgang i dette arbeidet ble det ikke før i 1972 da Nordre Øyeren ble foreslått fredet. Fra da av og helt fram til 5. desember 1975 gikk diskusjonen fram og tilbake om hvilken status området skulle ha og hvilke regler som skulle gjelde.

En rekke momenter for og imot fredning ble kastet fram i offentlighetens lys og ble meget inngående diskutert. Men sakte og sikkert fikk momentene for fredning overvekt og dette resulterte igjen i den kongelige resolusjonen 5. desember, om opprettelse av reservatet.

Et moment som fremdeles ikke er diskutert ferdig er jaktinteressene i området.

Vi vil her gjengi den kongelige resolusjonen og fredningsbestemmelsene:

KONGELIG RESOLUSJON
AV 5. DESEMBER 1975 OM
OPPRETELSE AV NORDRE ØYEREN NATURRESERVAT I
ENEBAKK, FET OG RÆLINGEN KOMMUNER, AKERSHUS FYLKE

I

I medhold av lov om naturvern av 19.6.1970 nr. 63, § 8 jfr. § 10, fredes nordre del av Øyeren med Svellet, beliggende i Enebakk, Fet og Rælingen kommuner, Akershus fylke, i samsvar med vedlagte forslag.

II

Den myndighet Kongen har etter naturvernlovens § 10 om skjøtsel, etter § 8 jfr. § 21 til å gi bestemmelser om merking av fredninger m.v. og om forbud mot jakt, etter § 22 til å forby ferdsel og etter § 23 til å gjøre unntak fra fredningsbestemmelsene, delegeres til Miljøverndepartementet.

III

Disse bestemmelser trer i kraft fra og med 1.1.1976.

FREDNINGSBESTEMMELSER FOR NORDRE ØYEREN NATURRESERVAT I
ENEBAKK, FET OG RÆLINGEN KOMMUNER, AKERSHUS FYLKE

I

I medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63 § 8, jfr. § 10, er nordre del av Øyeren og Svellet med tilhørende deltalandskap og våtmarker, beliggende i Enebakk, Fet og Rælingen kommuner, Akershus fylke, ved Kgl. res. av 5. desember 1975 fredet under betegnelsen "Nordre Øyeren naturreservat".

Det fredete området er på tilsammen ca. 62,6 km². Herav utgjør landarealet ca. 7,5 km² og vannarealet ca. 55,1 km².

II

Liste over berørte gårdsbruk er her utelatt.

Naturreservatet har følgende avgrensning (se kart nr.1): Grensen går fra utgangspunkt midt i elvemøtet mellom Leirelva og Nitelva, mot sør-sørvest rett til spissen av ytterste odde på Åmottangen i Rælingen. Videre følger grensen strandlinjen (grense for normal vannstand - 101,43 m.o.h.) sørover til Årnestangen, tangerer industrivei over til Snekkerika, herfra følger grensen Øyerens vestre strandlinje helt sør til Skøyen i Enebakk. Her går grensen tvers over Øyeren til østre strandlinje (langs forbindelseslinjen mellom UTM-punkten 237.290 og 259.290 på kartblad Fet i serien M 711, målestokk 1:50 000). Videre følger grensen Øyerens

østre strandlinje (ved normalvannstand) nordover til et punkt innerst på Jørholmen ved Monsrudvika merket "6" på kartet Nordre Øyeren naturreservat(Nordre del) av 1.11.74 i målestokk 1:5000. Herfra følges forskjellige markslags- og eiendomsgrenser over land øst for Fetta og nordover til Hovsevja fram til et punkt hvor grensen dreier vestover etter eiendomsgrense til Prestestranda ved Glommas østsida som angitt på nevnte kart i M 1:5000. Deretter krysser grensen Glomma langs forbindelseslinjen mellom UTM-punktene 204.440 og 196.440 (samme kartblad som nevnt ovenfor i M 1:5000) over til Lertangen på Øya. Herfra følges dels strandlinjen og dels kraftlinje sørover til den sørligste boligbebyggelsen på Øya. Videre går grensen nordover langs boligbebyggelse, kraftlinje og strandlinje fram til industri- gjerde som følges vest for J.E. Ekornes Fabrikker i rett linje fram til skjæringspunktet med kraftlinje. Herfra går grensen i rett linje omtrent mot nordvest over Hovinstrand fram til nytt skjæringspunkt med kraftlinje, videre vinkler grensen langs eiendomsgrense inn mot jernbanen, grensen følger så jernbanen til et punkt ved Balnesstrand hvor jernbanen krysses. Herfra følger grensen Nerdrumveien og riksvei 22 rundt gruntvannsområdet ved Merkja, videre følges diverse marklags- grenser tilbake til der forlengelsen av Skolevegen møter jernbanen. Grensen følger deretter delvis jernbanen, delvis kraftlinje og eiendomsgrense sør for Tuen bruk, herfra går grensen til et punkt midt i Leirelva og følger denne nedover i kommunegrensen mellom Fet og Skedsmo tilbake til utgangspunktet.

De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka, og viktige grensepunkter skal koordinatfestes.

Grensene for nordre del av naturreservatet (fra og med Rundsand) er inntegnet på kart i målestokk 1:5000.

Grensene for hele reservatet er inntegnet på kart i målestokk 1:50 000. Kopier av disse kartene (datert Oslo, 1.11.74) oppbevares i Miljøverndepartementet, hos fylkesmannen i Oslo og Akershus og i Enebakk, Fet, Rælingen og Skedsmo kommuner.

III

Formålet med fredningen er å bevare Norges største innlandsdelta med dets varierte plante- og dyresamfunn.

IV

For reservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Plante- og dyrelivet

- 1.1 Vegetasjonen på land og i vann er fredet mot all skade og ødeleggelse som ikke følger av tillatt ferdsel eller annen virksomhet nevnt under punktene 4.7-8 og 5 nedenfor.
- 1.2 Ville pattedyr og fugler, herunder deres hi, reir, egg og unger, er fredet mot skade og ødeleggelse av enhver art. Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser for jakt, herunder forbry all jakt.
- 1.3 Nye plante- og dyrearter må ikke utsettes i området.

2. Anleggsvirksomhet m.v.

- 2.1 Oppføring av bygninger og anlegg, herunder veier og faste innretninger, samt legging av jordkabler er ikke tillatt. Nye luftledninger må ikke framføres over området.
- 2.2 Inngrep i grunnen, herunder uttak av masse, oppfylling og tørrelægning er forbudt. Henlegging av avfall er ikke tillatt.

3. Forurensninger

- 3.1 Forsøpling, ny utføring av kloakk, utslipp av giftstoffer, oljeholdige væsker, bruk av kjemiske bekjempningsmidler og lignende er ikke tillatt.
- 3.2 Gjødsling er bare tillatt på dyrket mark, slåtteland og kulturbeite.

4. Ferdsel - Fiske

- 4.1 Motorisert ferdsel til lands er forbudt.
- 4.2 I den delen av reservatet som går fra Rundsand og nordover (området nord for forbindelseslinjen mellom UTM-punktene 178.390 og 235.390 på samme kartblad som nevnt i grensebeskrivelsen i avsnitt II) er største tillatte hastighet for motordrevne fartøy til vanns 5 knop.
- 4.3 Landing med luftfartøy og lavtflyging under 800 fot

er forbudt i den isfrie del av året.

4.4 Bruk av motoriserte modellfly i den isfrie del av året og bruk av motoriserte modellbåter er ikke tillatt.

4.5 Det er båndtvang for hund i samsvar med bestemmelserne som ellers gjelder i dette området og i et hvert fall fra 15. mars til 15. november.

4.6 All ferd sel skal skje på en slik måte at dyre- og plantelivet ikke unødig skades eller forstyrres.

Departementet kan fastsette mærmere bestemmelser om ferdselen i reservatet.

4.7 Fiske er tillatt i den grad det ikke er i strid med bestemmelsene ovenfor eller andre bestemmelser som regulerer fiske og fiskerettigheter i området.

4.8 Unntatt fra forbud nevnt i punkt 4. er ferd sel i politi-, ambulanse-, bransloknings- eller oppsynsøyemed.

5. Unntaksbestemmelser

5.1 Landbruk

5.1.1 Dyrket mark, slåtteland og kulturgeite kan fortsatt nyttes til jordbruksformål. Beite kan foregå som tidligere.

5.1.2 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til grasbrenning om våren.

5.1.3 Det er tillatt å nytte kjemiske bekjempningsmidler i fareklasse "C" for jordbruksformål.

5.1.4 Grunneierne kan fjerne vegetasjon som representerer helsefare for mennesker og dyr og vertsplanter for skadeorganismener i landbruket.

5.1.5 I kanten av jordbruksområder kan grunneierne fjerne trær, busker og kratt som er til ulempe for jordbruksdriften og i nærheten av boliger fjerne vegetasjon som virker sjenerende på bomiljøet.

5.1.6 Det er tillatt å vedlikeholde eller fornye grøftennett på dyrket mark, slåtteland og kulturgeite.

5.1.7 Vedlikehold av eksisterende gjerder og vanningsanlegg er tillatt. Forvaltningsmyndigheten kan

gi tillatelse til oppføring av nye gjerder og vanningsanlegg når dette ikke er i strid med verneinteressene.

5.1.8 Grunneierne kan til eget husbehov hogge trevirke til ved, gjerdestolper og lignende, unntatt på øyene Gjushaugsand og Kusand.

5.2 Tekniske arbeider m.v.

5.2.1 Fredningsbestemelsene skal ikke være til hinder for drift og vedlikehold av:

- a. eksisterende jernbane og veier
- b. eksisterende kraftlinjer, og rydding av kratt under disse
- c. brygger og båtfester. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til opparbeiding av nye båtfester
- d. militære anlegg og transport til disse.

5.2.2 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til utsipp som er godkjent av forurensningsmyndighetene i medhold av gjeldende lover og forskrifter.

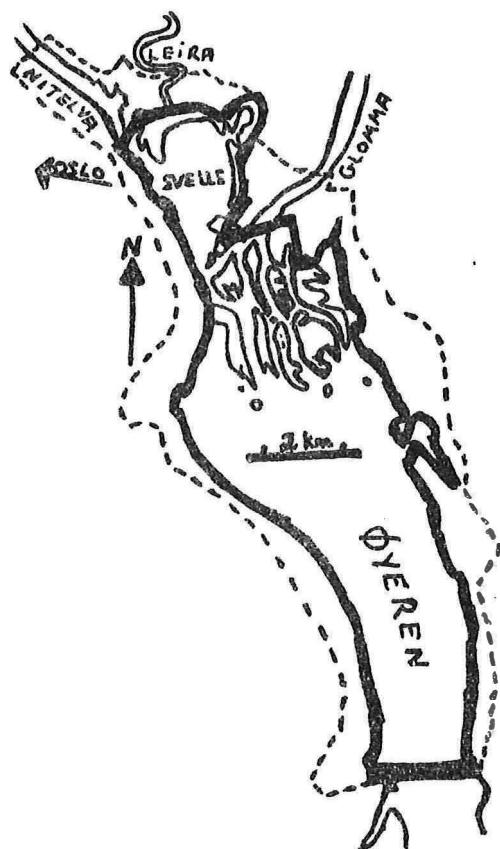
5.3 Skjøtsel - Generelle unntak

5.3.1 Forvaltningsmyndigheten skal utarbeide en skjøtselsplan for naturreservatet. Planen skal godkjennes av Miljøverndepartementet. Forvaltningsmyndigheten skal sørge for at tiltak i henhold til godkjent skjøtselsplan blir utført.

5.3.2 Miljøverndepartementet kan gjøre unntak fra fredningsbestemelsene når formålet med fredningen krever det, for vitenskaplige undersøkelser, arbeider eller tiltak av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller i særlige tilfelle når dette ikke er i strid med formålet med naturreservatet.

V

Disse fredningsbestemelsene forvaltes av fylkesmannen i Oslo og Akershus i samråd med Miljøverndepartementet.

KART NR. 1.

Grenser for "Nordre Øyeren Naturreservat".

— = Reservatgrensen

- - - - = Observasjonsområde

NOEN OPPLYSNINGER OM ØYEREN.

Øyeren er en ca. 33 kilometer lang fjordsjø. I den nordligste og bredeste delen av Øyeren, fra utløpet av Glomma og 9-10 kilometer sydover, varierer dybden mellom 1 og 6 meter. De største dypene her er målt i rennene som danner fortsettelsen av elvelopene. Deltaflaten senker seg ca. 0,6 meter pr. kilometer.

Den sørde halvdel av sjøen danner et langstrakt trau med forholdsvis jevn bunn som heller svakt mot øst. Professor Holtedahl (1907) har påvist forkastninger langs Øyeren og at alunskiferfeltet ved nordvestsiden er et relativt innsunket parti. Holtedahl antar som sannsynlig at alunfeltet har betydelig utbredelse også under Øyeren.

Forkastningene og det større eller mindre innsunkne parti av lite motstandsdyktig alunskifer må antas å være den primære grunn for bassengets dannelses, uansett hvilke eroderende krefter som har vært virksomme. Årsaken til de grunne områder i nord er sedimentasjon av elvetransportert materiale.

- Øyerens overflate i høyde over havet	101 m
- Overflate (kote 101)	85,2 km ²
- Nedbørsfelt ved Mørkfoss	39964 km ²
- Største lengde	33,2 km
- Største dyp	70½ m
- Samlet volum	1121,15 mill.m ³
- Middel dyp : volum/overflate	13,16 m
- Volumet av vannmassene ned til 10 m dyp	ca. 369 mill.m ³

Avløpet fra Øyeren er regulert gjennom en dam ved Mørkfoss. Siste regulering fant sted i 1934. Ifølge Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen er Øyeren regulert 2,4 m mellom 102,65 og 100,25 m.o.h. Den oppmagasinerte vannmengde er ca. 157 mill. m³. Tappingsreglementet for Øyeren bestemmer at magasinet skal holdes fullt til 1 desember og deretter senkes 45 cm. pr. måned til 1. april så fremt ikke flom inntrer før.

Flomvannstanden i Øyeren varierer relativt meget. Dette skyldes vesentlig at Glommavassdraget har få innsjøer og at utløpet ved Mørkfoss er trangt. Denne variasjonen av

vannstanden har gjennom tidene medført ulemper og skader for ferdsel, jordbruksoppdrett og tømmerfløtingen. For å minske disse ulempene og skadene, ble det i tidsrommet 1857 - 1868 foretatt utsprengninger ved Mørkfoss. Da de beregnede senninger av flommen ikke ble oppnådd, ble det senere foretatt ytterligere sprengninger. Reguleringsreglementet har stort sett vært det samme helt fra 1862.

Variasjonen i Glommas vannføring er som for typisk sydnorske elver : en stor årvisse flom om våren, forholdsvis stor vannføring om sommeren, en mindre og mer tilfeldig høstflom og endelig en lavvannsperiode om vinteren. Vårflommen opptrer ofte med to kulminasjoner, idet Østerdalsflommen kommer før Gudbrandsdalsflommen, som forsinkes gjennom Mjøsa. Inntrer de to flommene av en eller annen grunn samtidig eller de blir langvarige, kan flommen i hovedvassdraget og i Øyeren bli særlig stor. Ved Mørkfoss kulminerer vårflommen i gjennomsnitt 1 juni. I perioden 1901 til 1959 inntraff tidligste og seneste kulminasjonstid henholdsvis 6. mai 1959 og 7. juli 1927. Normalt er vannføringen ved Mørkfoss minst i februar og størst i juni.

Foruten Glomma renner Bl.a. Nitelva og Leirelva ut i de nordligste områder av Øyeren (Svelle). Vannføringen i de sistnevnte elver er imidlertid liten i forhold til vannføringen i Glomma, men i flomperiodene er de svært slamførende og har derfor betydelig interesse.

Strømforholdene i den nordligste del av Øyeren, særlig mellom øylene og inn over bankene i nord, varierer med vannstanden. Under snøsmeltingen i lavlandet stiger gjerne Leirelva og Nitelva forholdsvis raskere enn Glomma. Etter denne lavlandsflommen fortsetter imidlertid Glomma å stige. Strømforholdene kan p.g.a. materialtransporten bli anskueliggjort i slike perioder. Under store flommer kan man nemlig merke at hovedstrømmen sydover i Øyeren oftest går i to slyngninger mellom breddene før den når Mørkfoss.

P.g.a. Glommas relativt store vannføring i forhold til Øyerens størrelse, må gjennomstrømningen bli stor. Teoretisk fornyelse av Øyeren er effektuert 19 ganger i året. Den teoretiske tid for total skifting av vannet blir da 19 dager.

Følgende storflommer er kjent : 1740, 1743, 1749, 1754, 1760, 1771, 1773, 1789, 1795, 1850, 1860, 1910, 1916, 1927, 1934, 1966 og 1967. Av disse flommene var de i 1789 og 1860 størst, med kulminasjoner ved henholdsvis kote ca. 111,3 og 108,9. Flommene i 1910, 1916, 1927 og 1934 kulminerte ved kote 105,5. Flommene i 1966 og 1967 kulminerte henholdsvis ved kote 105,4 og 106,4.

Selv deltaområdet gjennomgår store forandringer fra år til år. På eldre kart er dette særlig øyenfallende. I tiden omkring 1880 var Fautøya, Årnestangen og Rossholmen særlig godt utviklede øyer. Sniksand og Gjushaugsand, som nå er "vokst" sammen til en øy, var den gang ganske små øyer. Det samme gjelder Kusand, som har "vokst" sydover ned til Rossholmen, adskilt ved en smal renne. Årnestangen har hatt tilvekst i samme retning. Holme nr. 4 (Bukkesand) og Storsand er antagelig relativt yngre øyer og har kommet til i tidsrommet etter 1880. Fautøya har i enda eldre tider hatt en lang tange eller odde mot nordøst. Denne er i dag så og si borte. Hele tiden har det vært en "dragning" av deltaområdet mot syd.

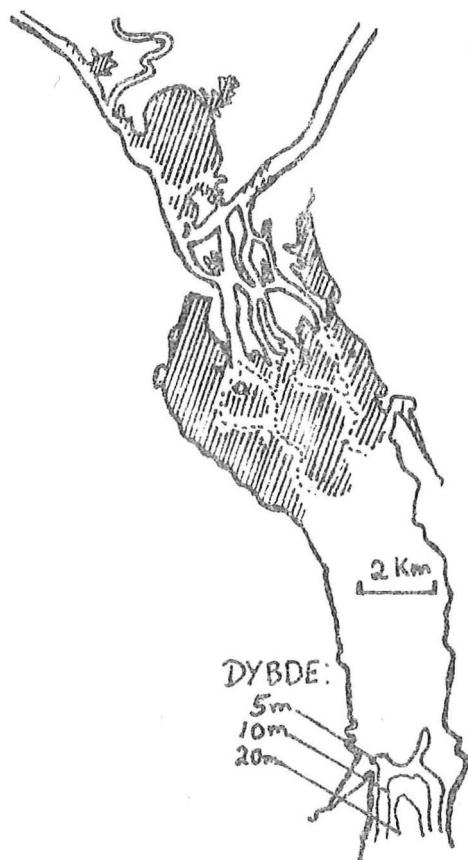
Øyerens vannmasser er betydelig påvirket av forurensingsmateriale. Det er spesielt tilførsler av forurensninger fra de nærliggende områder som er årsak til dette. Om sommeren er det betydelig produksjon av planktonalger. Planteplanktonets artssammensetning tyder på tilførsel av organismer fra Mjøsa, men i Øyeren har planktonsamfunnet et noe større innslag av grønnalger og blågrønnalger. Under stagnasjonsperiodene, særlig om vinteren, er det et betydelig oksygenforbruk i dyplagene.

Naturforekomstene i Glommas delta i Nordre Øyeren fremhever seg ved unikhet og variasjonsbredde. Dette eiendommelige landskap med elv-innsjø-strender og våtmarksområder utformet i vårt lands mest betydelige sedimenteringsområde oppviser særlig interessante naturforhold. Nordre del av Øyeren med Svelle, nedre del av Nitelva, Leirelva og Glomma hører til de mest interessante områder i Norge når det gjelder fiskefaunaen. Området kan ikke vurderes isolert, men som en viktig del av hele Øyeren-Glomma-systemet. Mange fiskearter har viktige gyte- og

oppvekstområder her. Til visse tider av året foregår det store vandringer av forskjellige fiskearter mellom dypere områder i selve Øyeren og lokaliteter i den nordre, grunne del. Disse vandringer er lite kjent og undersøkt.

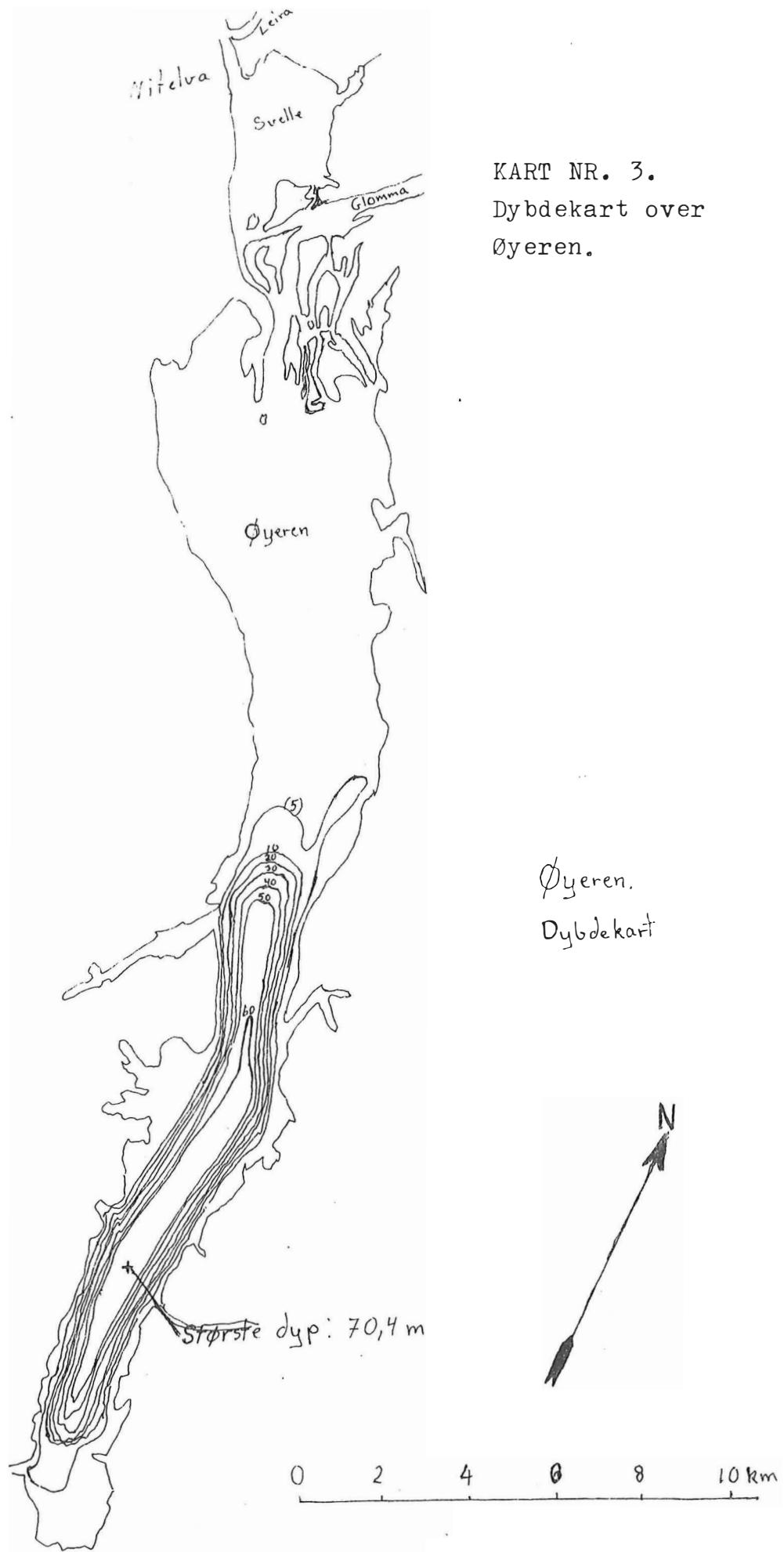
Literatur :

- Øyeren, en limnologisk undersøkelse 1961-1968 (NIVA).
- Resipientforholdene i Romeriksvassdragene Nitelva, Leira og Rømua (rappert del II). Botaniske undersøkelser ved Cand. mag. Bjørn Rørslett (NIVA).

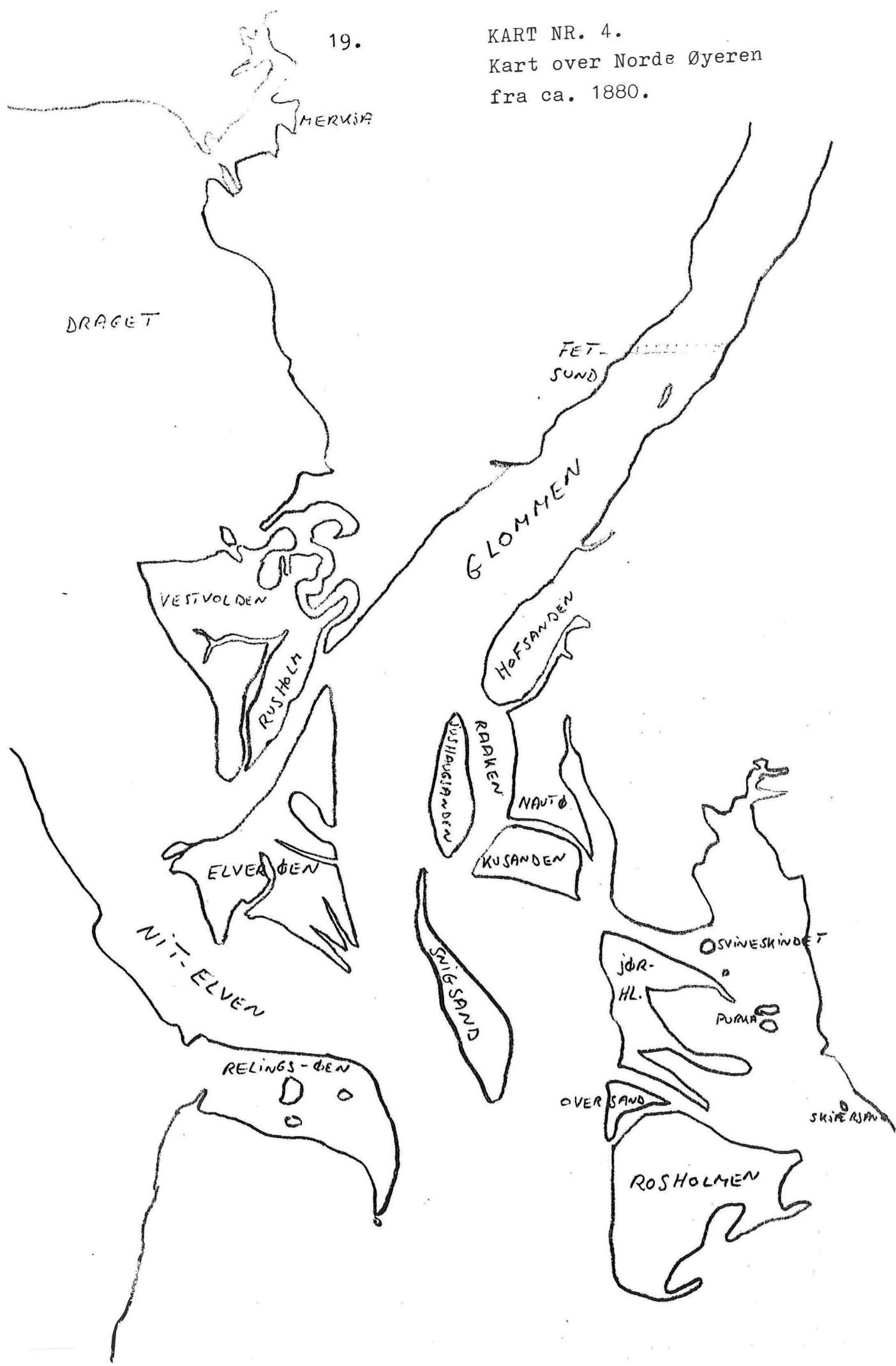
KART NR. 2.

De skraverte områder er sandbanker ved lav vannstand.

19.

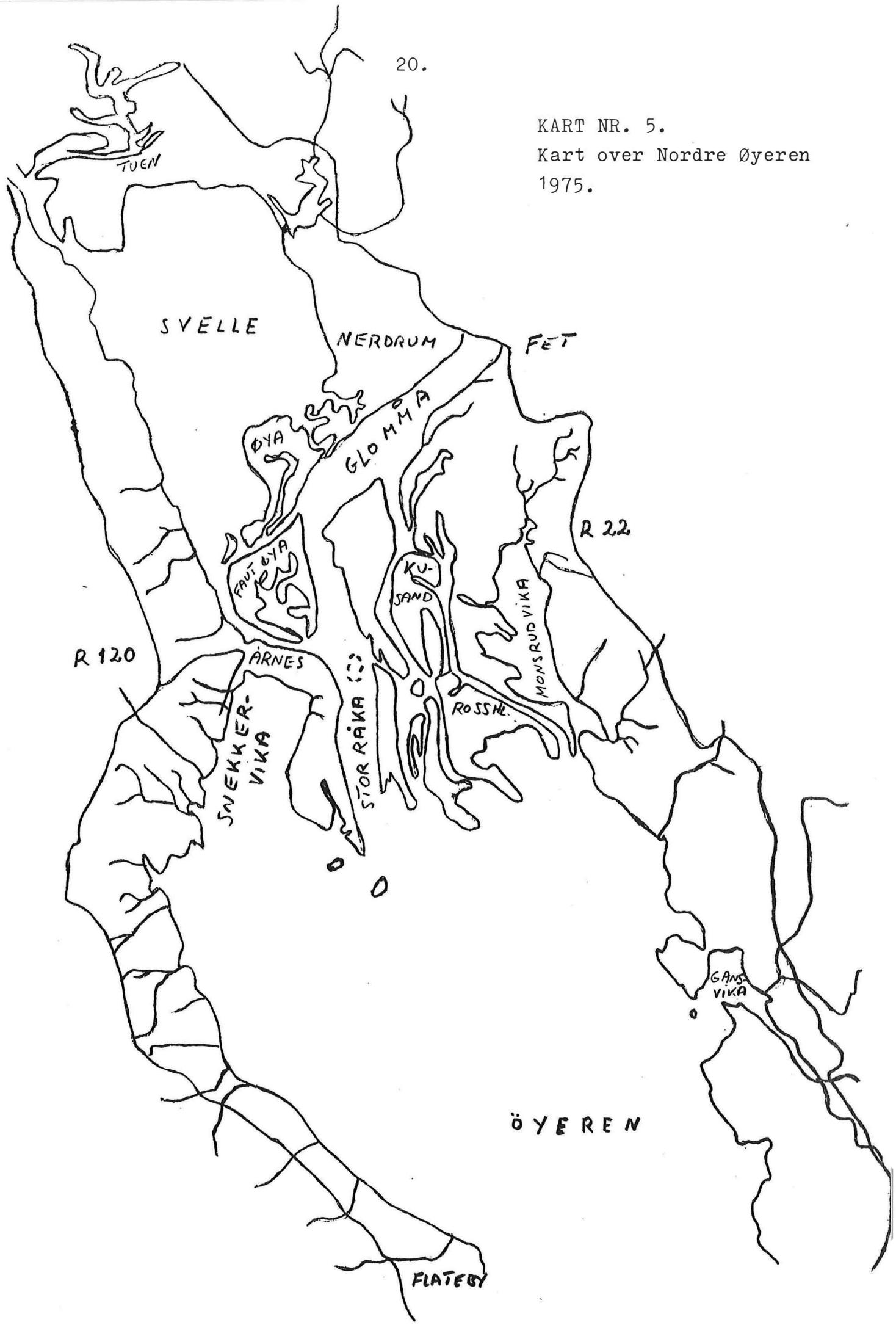
KART NR. 4.
Kart over Nørde Øyeren
fra ca. 1880.

20.

KART NR. 5.

Kart over Nordre Øyeren
1975.

AVGRENSING AV OBSERVASJONSOMRÅDET.

Observasjonsmaterialet stammer fra et noe større område enn selve naturreservatet.

Nærmere bestemt følger grensen riksvei 120 på vestsiden av Øyeren og riksvei 22 på østsiden. Sydgrensen faller sammen med reservatets. Nordgrensen mot Lillestrøm-området går nærmere bebyggelsen enn reservatgrensen gjør (se kart nr. 1, side 13).

BIOTOPBESKRIVELSE.

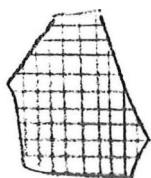
I Nordre Øyeren finner en en hel rekke forskjellige biotoper, men i hovedtrekk kan området deles opp i to hovedtyper :

- Det kupperte lendet rundt Øyeren
- og det flate deltaområdet i Glommas, Nitelvas og Leiras utløp.

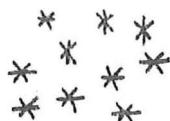
Lendet rundt Øyeren består vesentlig av leirbakker (til dels ganske bratte). Her finner en alt fra ren barskog til ren løvskog, samt forskjellige typer blandingsskog. Det blir drevet en del jordbruk i området, og industri finner en også her. I det store hele kan en si at en i disse områdene finner en meget variert biototype.

Når det gjelder deltaområdet finner en her en særegen biototype bestående av både dyrket mark, edelløvskog, høyt- og lavt kratt, eng, strandbevoksning og leirgrunner. Vi viser her til biotopkart over følgende øyer og halvøyer :

- Årnestangen
- Fautøya
- Tuentangen
- Gjushaugsand / Sniksand
- Storsand
- Bukkesand
- Kusand
- Rossholmen
- Jørholmen

DYRKET MARK : Omfatter alle former av områder brukt til jordbruksformål.

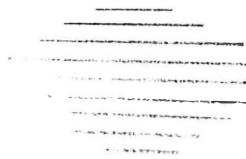

BARSKOG : Omfatter gran- og/eller furuskog samt einer. Kan inneholde noe løvtrær.

EDELLØVSKOG : All rein løvskog over 5 meter høy. Her finner vi bl.a. gråor, svartor, selje og bjørk.

HØYT KRATT : Løvbusker mellom 2 og 5 meter bestående vesentlig av pil, or, selje, bjørk, hassel og rogn.

LAVT KRATT : All buskvegetasjon under 2 meter. Her finner en både starr- og gressarter som undervegetasjon. Dette krattet består vesentlig av pil, selje, bjørk og tornebusker.

ENG : Starr- og Gressvegetasjon.

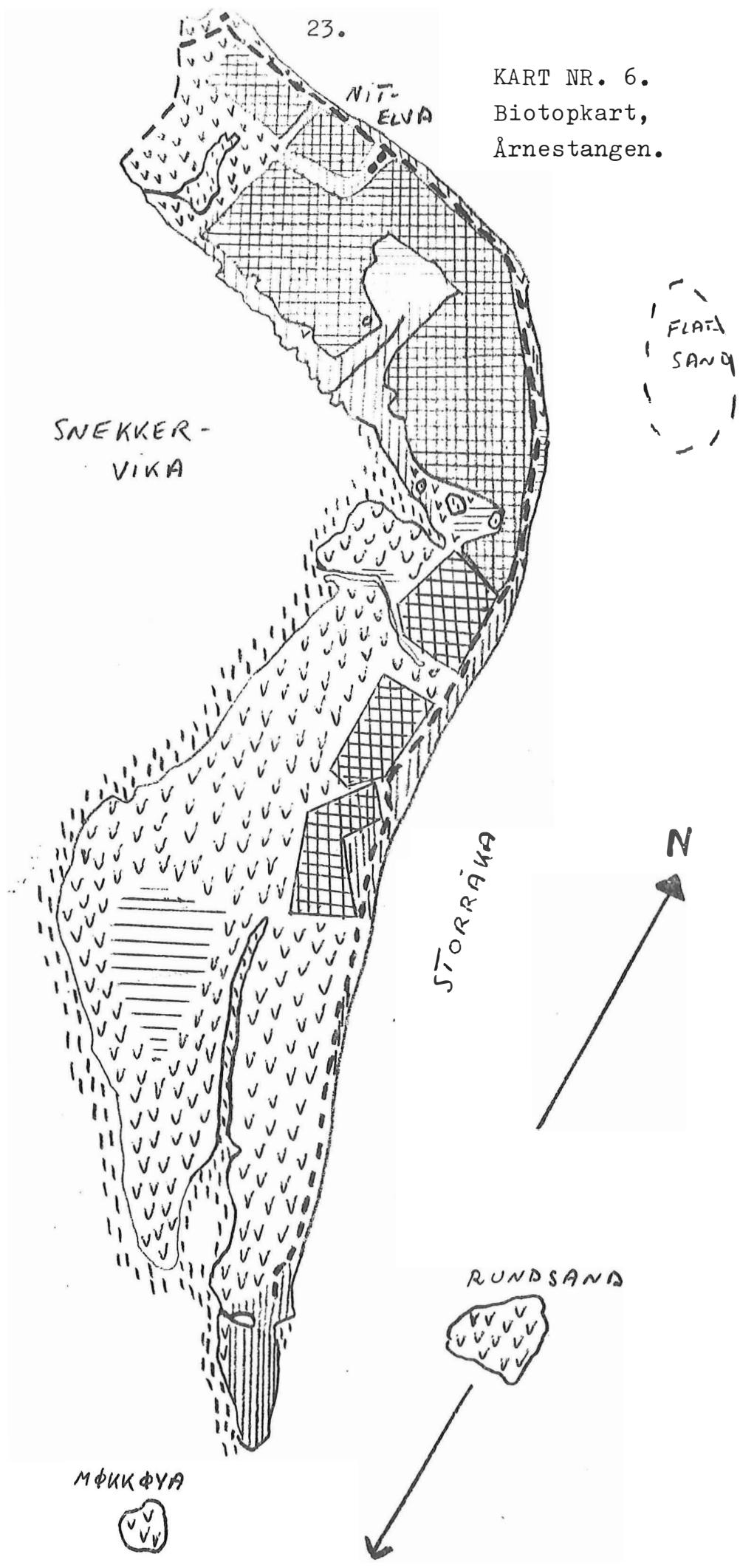
STRANDBEVOKSNING : Består av sneller og sivarter, som vokser i vann.

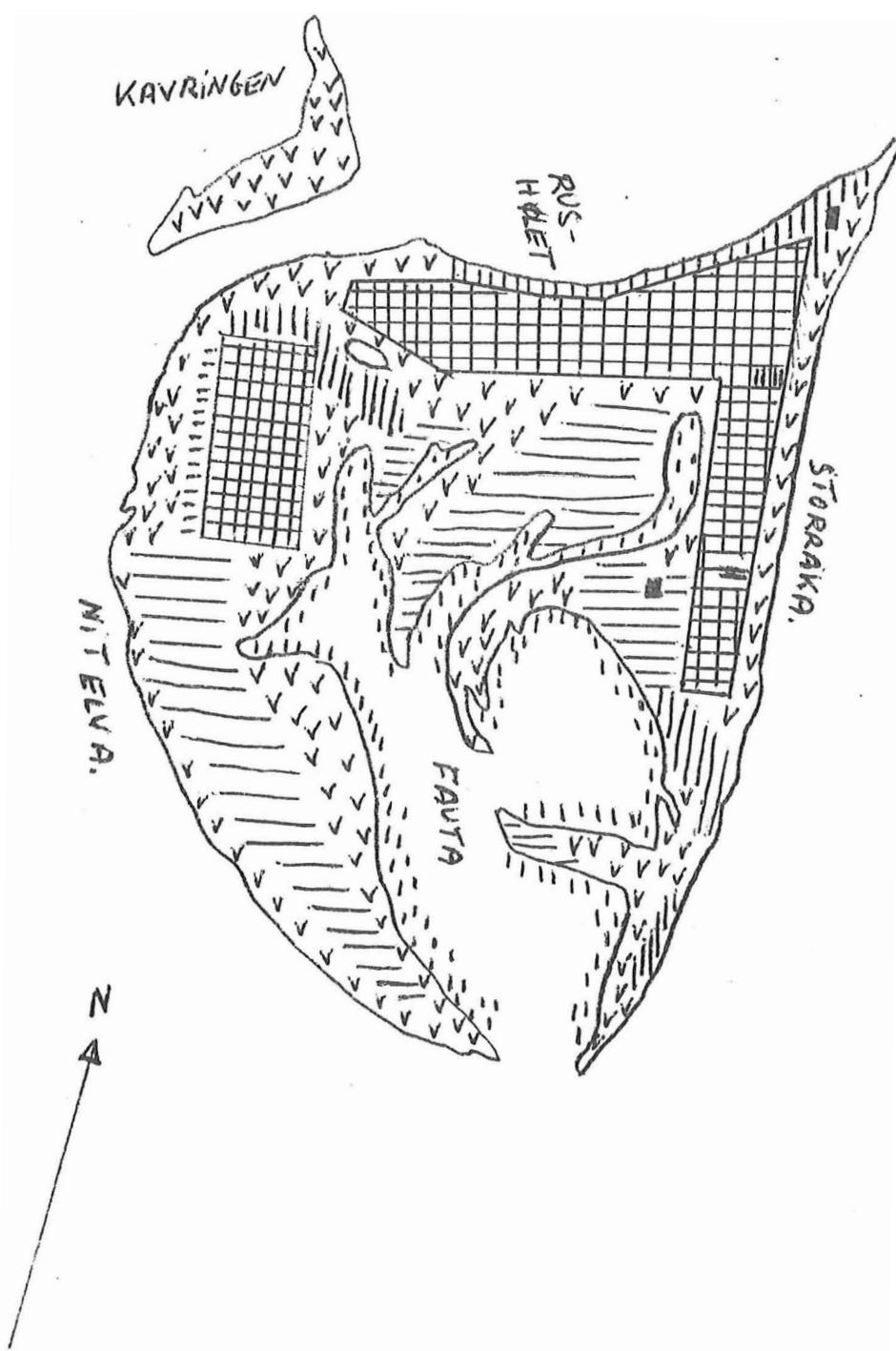
LEIRGRUNNER : Grunner som er uten vegetasjon og er dannet ved elvesedimentasjon

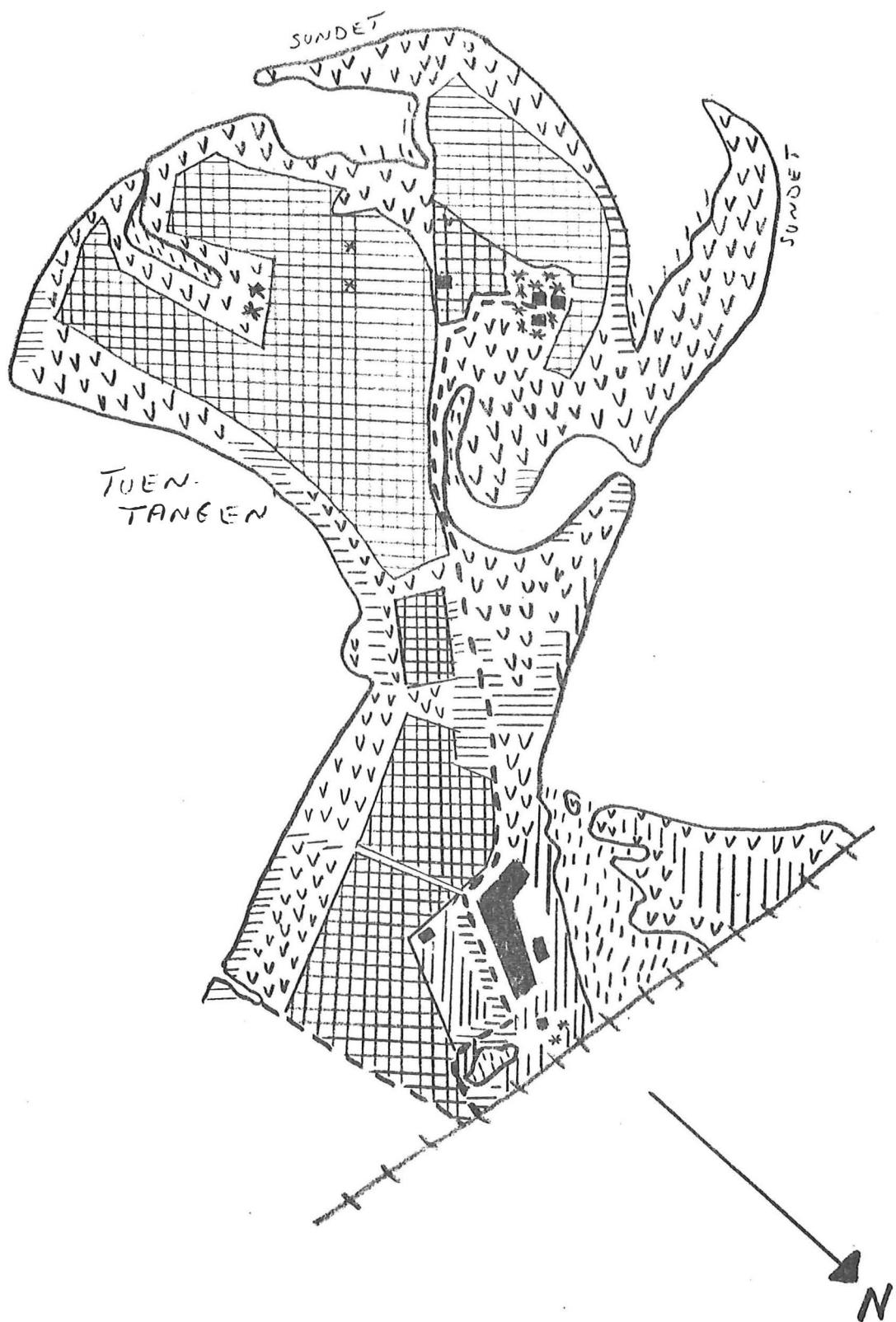
BEBYGGELSE : Omfatter en hver form for hus, skur, låver o.l.

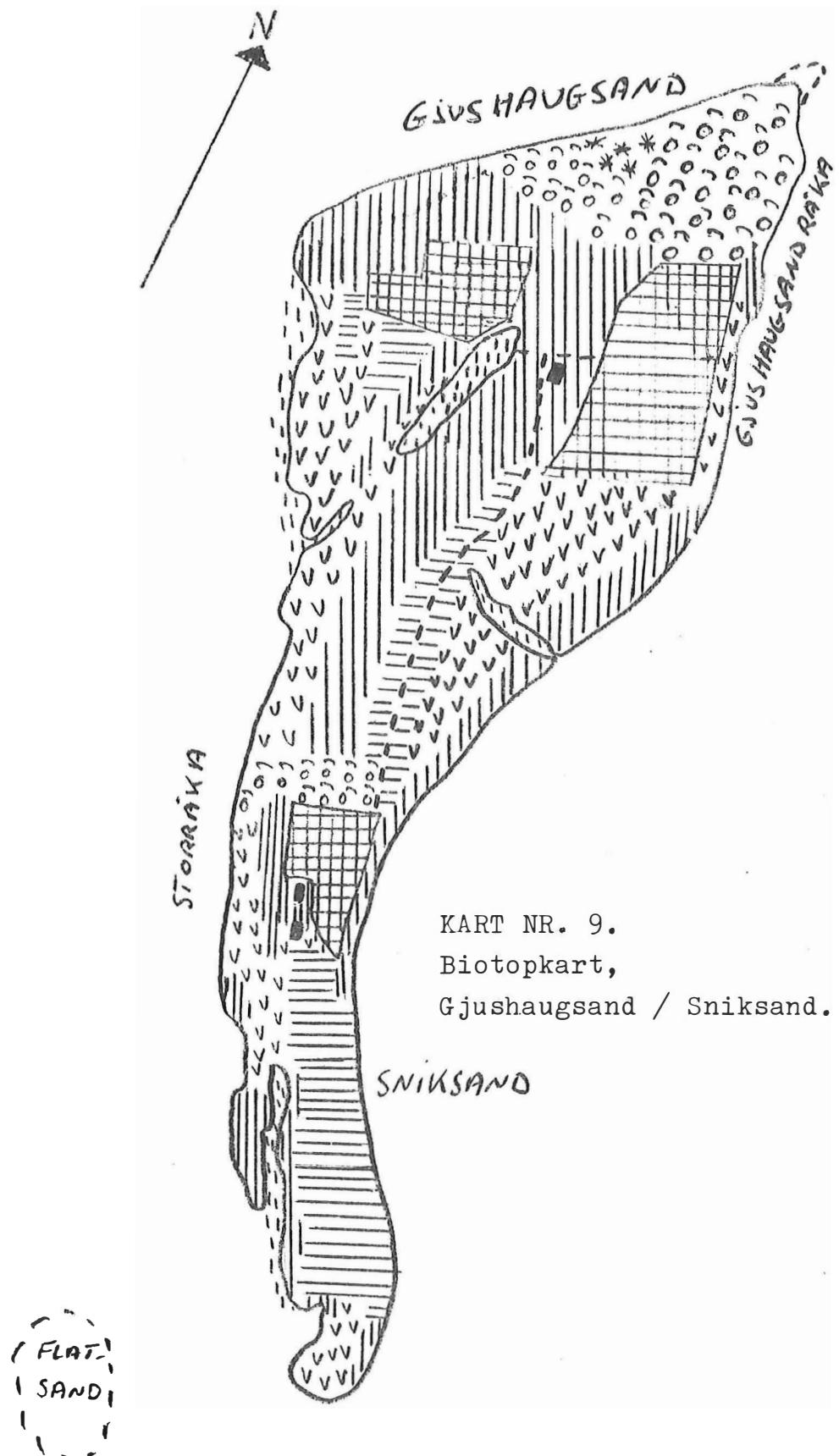

KART NR. 7.
Biotopkart,
Fautøya og Kavringen.

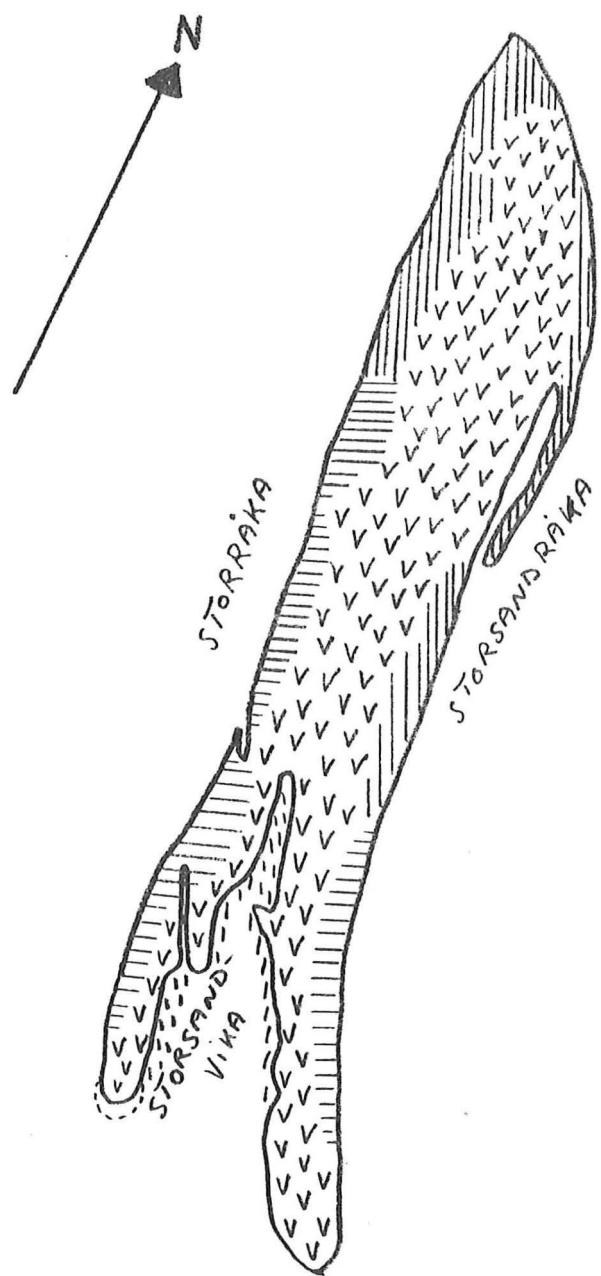

KART NR. 8.
Biotochkart,
Tuentangen.

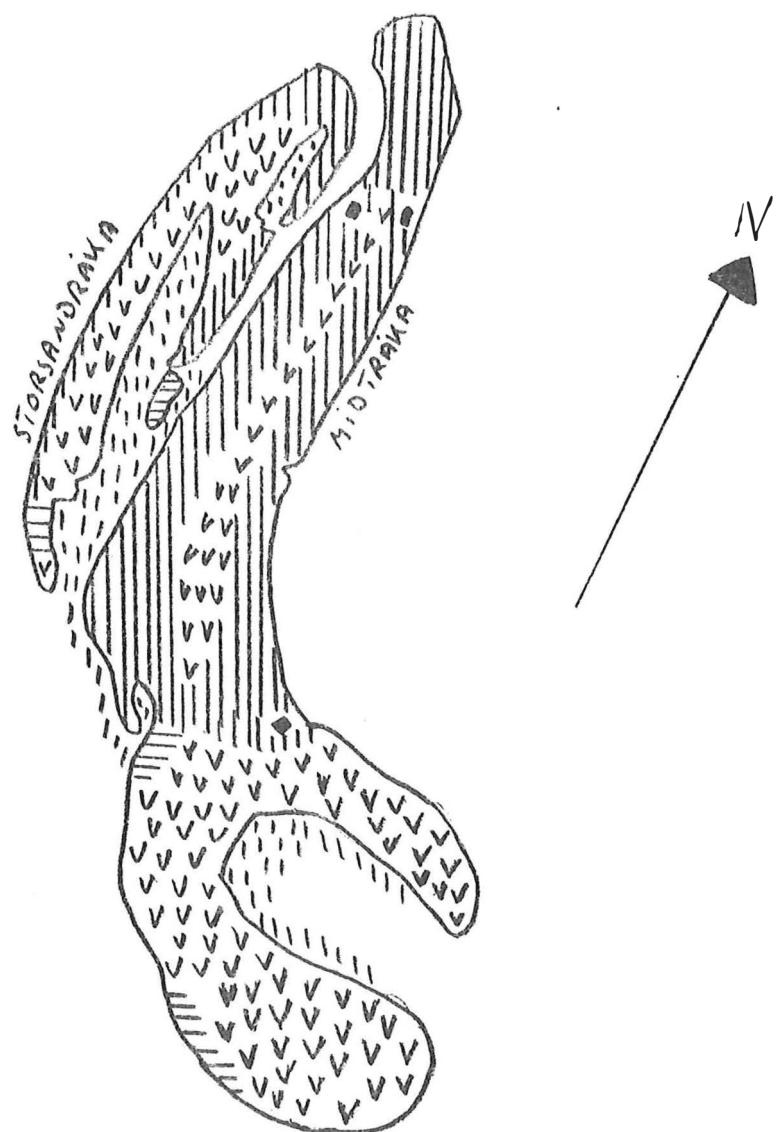

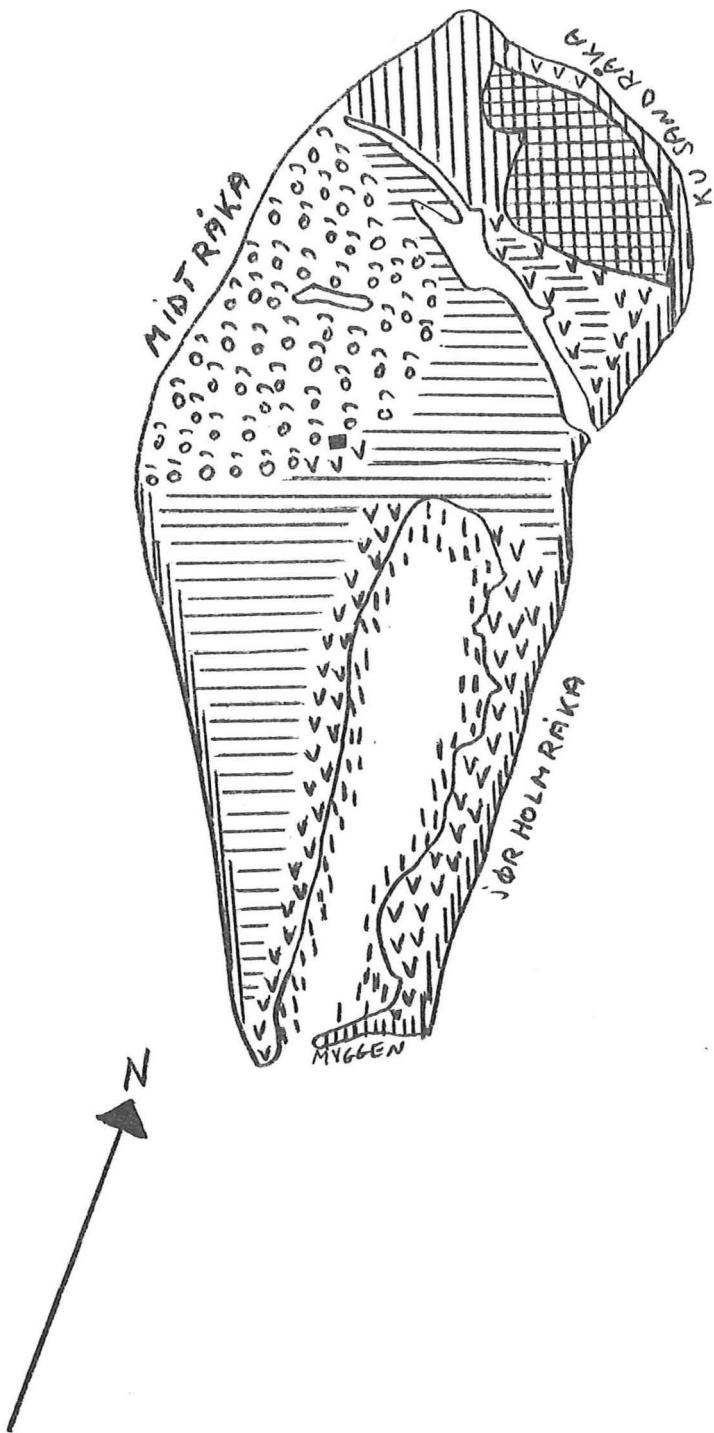
KART NR. 10.
Biotochkart,
Storsand.

KART NR. 11.
Biotoptkart,
Bukkesand.

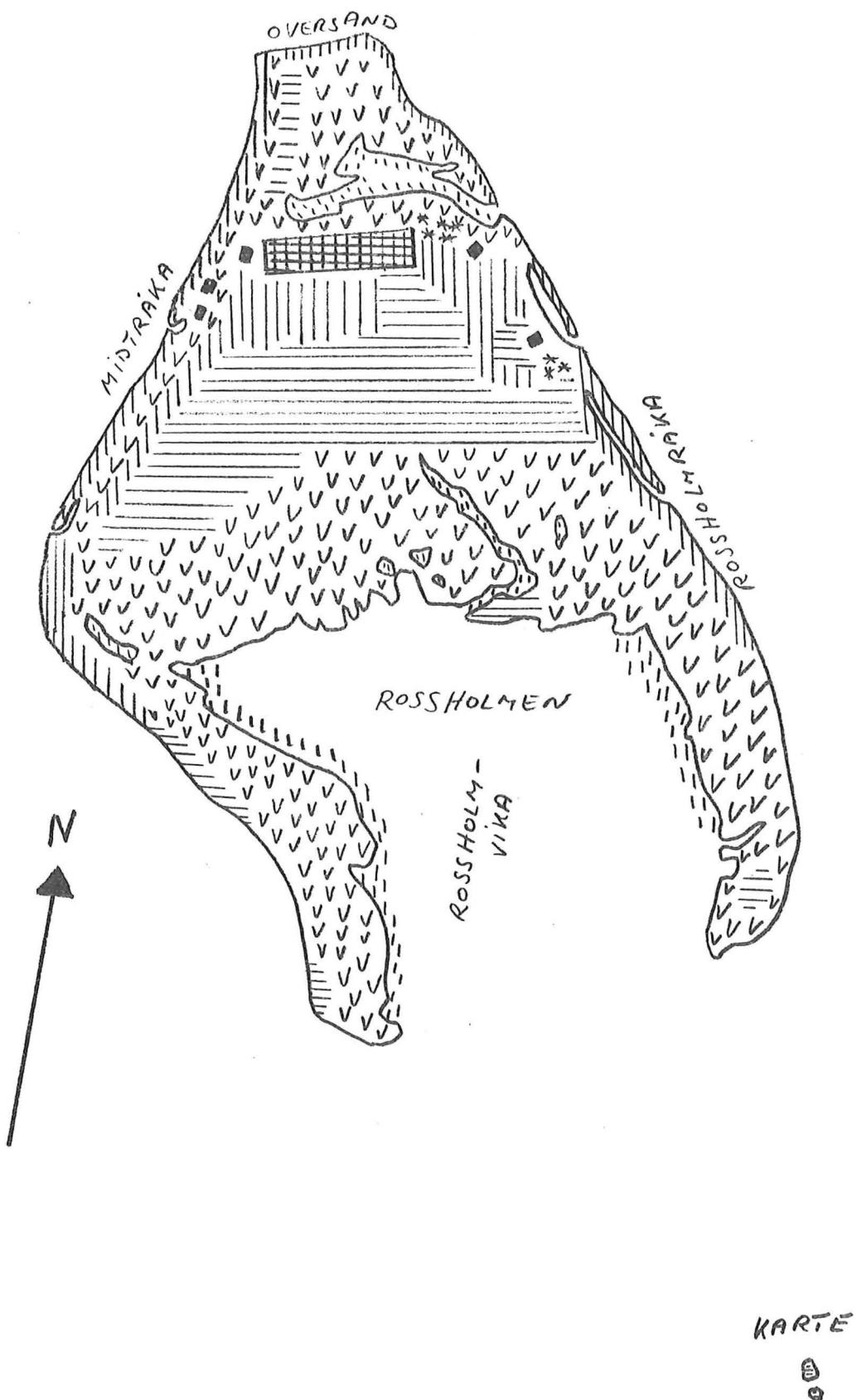

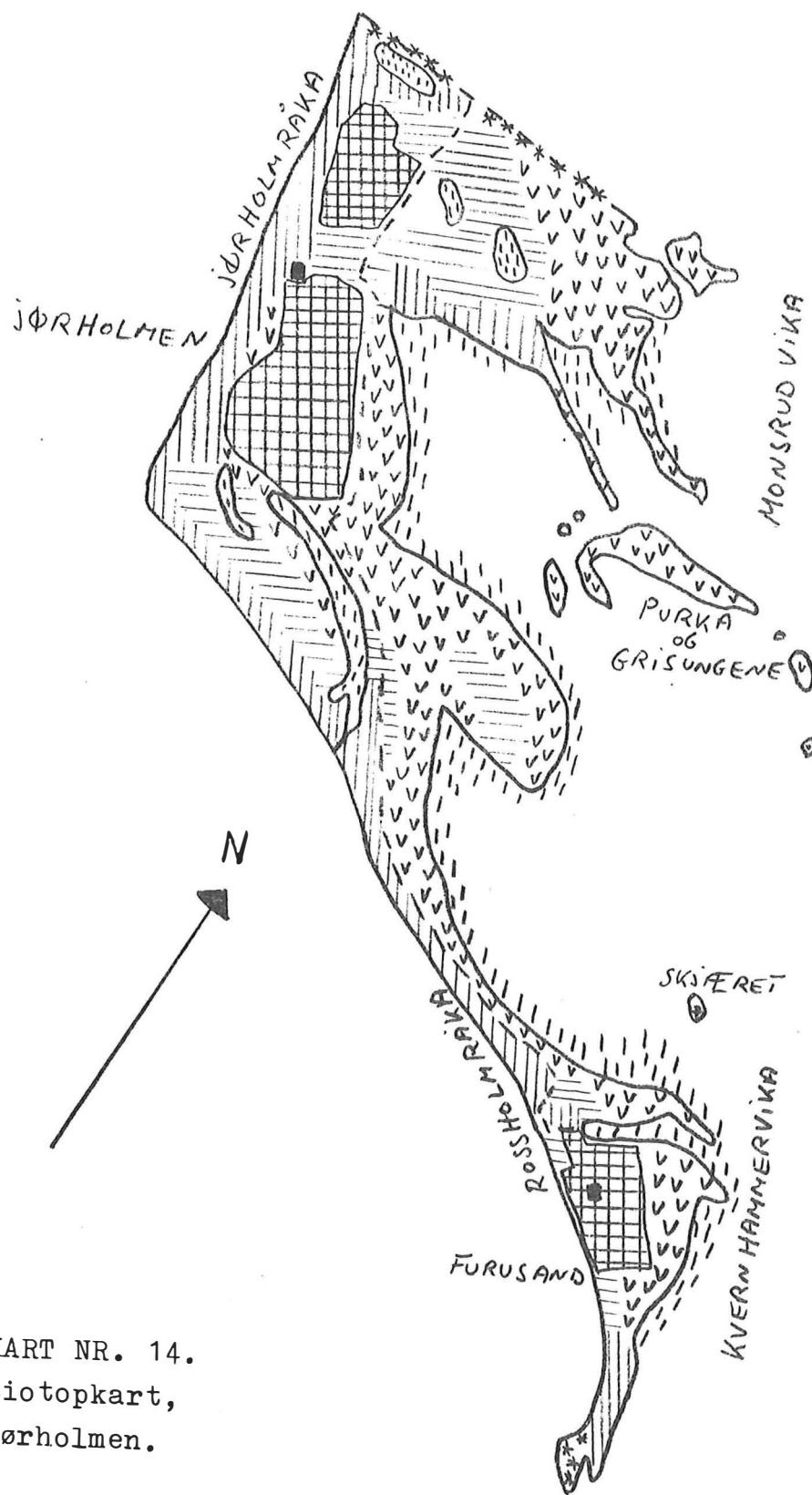
KART NR. 12.
Biotopkart,
Kusand.

KART NR. 13.

Biotopkart,
Rossholmen.

KART NR. 14.
Biotopkart,
Jørholmen.

OVERSIKT OVER FORKORTELSER FOR OBSERVATØRNAVN
BRUKT I LISTE OVER NÅVÆRENDE STATUS OVER FUGLELIVET
I NORDRE ØYEREN.

Observatører tilhørende Nordre Øyeren Fuglestasjon :

EK	-	Even Knutsen
RA	-	Rolf E. Andersen
SD	-	Steen Dalgaard
TF	-	Tor Fjesme
YK	-	Yngve Kvebæk
ØF	-	Øyvind Fritsvold
ØS	-	Øivind Syvertsen

Over 3 av ovenstående observatører er i rapporten
nevnt som NØF (Nordre Øyeren Fuglestasjon).

Andre observatører :

ES	-	Erling Stensrud
GA	-	Geoffrey Acklam
KJ	-	Ken A. Jensen
LB	-	Lennart Blomberg
PS	-	Per Ole Syvertsen
TR	-	Trond Rennemo
SS	-	Stein Sletten

LISTE OVER ARTER / RASER PÅVIST I NORDRE ØYEREN

PR. 31 / 12 - 1975.

- Smålom - *Gavia stellata*
- Storlom - *Gavia arctica*
- Horndykker - *Podiceps auritus*
- Toppdykker - *Podiceps cristatus*
- Havsule - *Sula bassana*
- Storskurv - *Phalacrocorax carbo*
- Rørdrum - *Botaurus stellaris*
- Hegre - *Ardea cinerea*
- Canadagås - *Branta canadensis*
- Hvitkinngås - *Branta leucopsis*
- Ringgås - *Branta bernicla*
- Grågås - *Anser anser*
- Tundragås - *Anser albifrons*
- Dverggås - *Anser erythropus*
- Sædgås - *Anser fabalis*
- Kortnebbgås - *Anser brachyrhynchus*
- Stripegås - *Anser indicus*
- Knoppsvane - *Cygnus olor*
- Sangsvane - *Cygnus cygnus*
- Dvergsvane - *Cygnus bewickii*
- Gravand - *Tadorna tadorna*
- Stokkand - *Anas platyrhynchos*
- Krikkand - *Anas crecca*
- Snadderand - *Anas strepera*
- Brunnakke - *Anas penelope*
- Stjertand - *Anas acuta*
- Knekkand - *Anas querquedula*
- Skjeand - *Anas clypeata*
- Taffeland - *Aythya ferina*
- Toppand - *Aythya fuligula*
- Bergand - *Aythya marila*
- Erfugl - *Somateria mollissima*
- Svartand - *Melanitta nigra*
- Sjøorre - *Melanitta fusca*
- Havelle - *Clangula hyemalis*

- Kvinand	- <i>Bucephala clangula</i>
- Lappfiskand	- <i>Mergus albellus</i>
- Siland	- <i>Mergus serrator</i>
- Laksand	- <i>Mergus merganser</i>
- Fiskeørn	- <i>Pandion haliaetus</i>
- Vepsevåk	- <i>Pernis apivorus</i>
- Havørn	- <i>Haliaetus albicilla</i>
- Hønsehauk	- <i>Accipiter gentilis</i>
- Spurvehauk	- <i>Accipiter nisus</i>
- Fjellvåk	- <i>Buteo lagopus</i>
- Musvåk	- <i>Buteo buteo</i>
- Kongeørn	- <i>Aquila chrysaetos</i>
- Myrhauk	- <i>Circus cyaneus</i>
- Sivhauk	- <i>Circus aeruginosus</i>
- Jaktfalk	- <i>Falco rusticolus</i>
- Vandrefalk	- <i>Falco peregrinus</i>
- Lerkefalk	- <i>Falco subbuteo</i>
- Dvergfalk	- <i>Falco columbarius</i>
- Tårfalk	- <i>Falco tinnunculus</i>
- Jerpe	- <i>Tetrastes bonasia</i>
- Orrfugl	- <i>Lyrurus tetrix</i>
- Vaktel	- <i>Coturnix coturnix</i>
- Trane	- <i>Grus grus</i>
- Vannrikse	- <i>Rallus aquaticus</i>
- Myrrikse	- <i>Porzana porzana</i>
- Liten myrrikse	- <i>Porzana parva</i>
- Åkerrikse	- <i>Crex crex</i>
- Sivhøne	- <i>Gallinula chloropus</i>
- Sothøne	- <i>Fulica atra</i>
- Tjeld	- <i>Haematopus ostralegus</i>
- Sandlo	- <i>Charadrius hiaticula</i>
- Dverglo	- <i>Charadrius dubius</i>
- Boltit	- <i>Eudromias morinellus</i>
- Heilo	- <i>Pluvialis apricaria</i>
- Tundralo	- <i>Pluvialis squatarola</i>
- Vipe	- <i>Vanellus vanellus</i>
- Steinvender	- <i>Arenaria interpres</i>
- Dvergsnipe	- <i>Calidris minuta</i>
- Temmincksnipe	- <i>Calidris temminckii</i>

- Myrsnipe	- <i>Calidris alpina</i>
- Tundrasnipe	- <i>Calidris ferruginea</i>
- Polarsnipe	- <i>Calidris canutus</i>
- Sandløper	- <i>Calidris alba</i>
- Brushane	- <i>Philomachus pugnax</i>
- Fjellmyrløper	- <i>Limicola falcinellus</i>
- Sotsnipe	- <i>Tringa erythropus</i>
- Rødstilk	- <i>Tringa totanus</i>
- Gluttsnipe	- <i>Tringa nebularia</i>
- Skogsnipe	- <i>Tringa ochropus</i>
- Grønnstilk	- <i>Tringa glareola</i>
- Strandsnipe	- <i>Tringa hypoleucos</i>
- Svarthalespove	- <i>Limosa limosa</i>
- Lappspove	- <i>Limosa lapponica</i>
- Storspove	- <i>Numenius arquata</i>
- Småspove	- <i>Numenius phaeopus</i>
- Rugde	- <i>Scolopax rusticola</i>
- Enkeltbekkasin	- <i>Gallinago gallinago</i>
- Dobbeltbekkasin	- <i>Gallinago media</i>
- Kvartbekkasin	- <i>Lymnocryptes minimus</i>
- Avosett	- <i>Recurvirostra avosetta</i>
- Svømmesnipe	- <i>Phalaropus lobatus</i>
- Tyvjo	- <i>Stercorarius parasiticus</i>
- Dvergmåke	- <i>Larus minutus</i>
- Hettemåke	- <i>Larus ridibundus</i>
- Sildemåke	- <i>Larus fuscus</i>
- Gråmåke	- <i>Larus argentatus</i>
- Svartbak	- <i>Larus marinus</i>
- Fiskemåke	- <i>Larus canus</i>
- Svartterne	- <i>Chlidonias niger</i>
- Rovterne	- <i>Hydroprogne tschegreni</i>
- Splitterne	- <i>Sterna sandvicensis</i>
- Makrellterne	- <i>Sterna hirundo</i>
- Rødnebbterne	- <i>Sterna paradisaea</i>
- Steppehøne	- <i>Syrrhaptes paradoxus</i>
- Ringdue	- <i>Columba palumbus</i>
- Skogdue	- <i>Columba oenas</i>
- Bydue	- <i>Columba livia</i>
- Tyrkerdue	- <i>Streptopelia decaocto</i>

- Turteldue - *Streptopelia turtur*
- Gjøk - *Cuculus canorus*
- Hornugle - *Asio otus*
- Jordugle - *Asio flammeus*
- Perleugle - *Aegolius funereus*
- Spurveugle - *Glaucidium passerinum*
- Haukugle - *Surnia ulula*
- Kattugle - *Strix aluco*
- Nattravn - *Caprimulgus europaeus*
- Tårnsvale - *Apus apus*
- Blåråke - *Coracias garrulus*
- Isfugl - *Alcedo atthis*
- Hærfugl - *Upupa epops*
- Vendehals - *Jynx torquilla*
- Grønnspett - *Picus viridis*
- Gråspett - *Picus canus*
- Svartspett - *Dryocopus martius*
- Flaggspett - *Dendrocopos major*
- Hvitryggspett - *Dendrocopos leucotos*
- Dvergspett - *Dendrocopos minor*
- Tretåspett - *picoïdes tridactylus*
- Sandsvale - *Riparia riparia*
- Låvesvale - *Hirundo rustica*
- Taksvale - *Delichon urbica*
- Fjellerke - *Eremophila alpestris*
- Topplerke - *Galerida cristata*
- Lerke - *Alauda arvensis*
- Trepiplerke - *Anthus trivialis*
- Heipiplerke - *Anthus pratensis*
- Lappiplerke - *Anthus cervinus*
- Skjærpiplerke - *Anthus spinoletta*
- Sørlig gulerle - *Motacilla flava flava*
- Såerle - *Motacilla flava thunbergi*
- Vintererle - *Motacilla cinerea*
- Linerle - *Motacilla alba*
- Tornskate - *Lanius collurio*
- Varsler - *Lanius excubitor*
- Stær - *Sturnus vulgaris*
- Nøtteskrike - *Garrulus gladarius*

- Skjære	- <i>Pica pica</i>
- Nøttekråke	- <i>Nucifraga caryocatactes</i>
- Kaie	- <i>Corvus monedula</i>
- Kornkråke	- <i>Corvus frugilegus</i>
- Svartkråke	- <i>Corvus corone corone</i>
- Kråke	- <i>Corvus corone cornix</i>
- Ravn	- <i>Corvus corax</i>
- Sidensvans	- <i>Bombycilla garrulus</i>
- Gjerdesmett	- <i>Troglodytes troglodytes</i>
- Jernspurv	- <i>Prunella modularis</i>
- Gresshoppesanger	- <i>Locustella naevia</i>
- Sivsanger	- <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>
- Rørsanger	- <i>Acrocephalus scirpaceus</i>
- Gulsanger	- <i>Hippolais icterina</i>
- Hauksanger	- <i>Sylvia nisoria</i>
- Hagesanger	- <i>Sylvia borin</i>
- Munk	- <i>Sylvia atricapilla</i>
- Tornsanger	- <i>Sylvia communis</i>
- Møller	- <i>Sylvia curruca</i>
- Løvsanger	- <i>Phylloscopus trochilus</i>
- Gransanger	- <i>Phylloscopus collybita</i>
- Bøksanger	- <i>Phylloscopus sibilatrix</i>
- Fuglekonge	- <i>Regulus regulus</i>
- Svarthvit fluesnapper	- <i>Ficedula hypoleuca</i>
- Grå fluesnapper	- <i>Muscicapa striata</i>
- Buskskvett	- <i>Saxicola rubetra</i>
- Steinskvett	- <i>Oenanthe oenanthe</i>
- Rødstjert	- <i>Phoenicurus phoenicurus</i>
- Rødstrupe	- <i>Erythacus rubecula</i>
- Blåstrupe	- <i>Luscinia svecica</i>
- Gråtrost	- <i>Turdus pilaris</i>
- Ringtrost	- <i>Turdus torquatus</i>
- Svarttrost	- <i>Turdus merula</i>
- Sibirtrost	- <i>Turdus sibiricus</i>
- Rødvingetrost	- <i>Turdus iliacus</i>
- Måltrost	- <i>Turdus philomelos</i>
- Duetrost	- <i>Turdus viscivorus</i>
- Stjertmeis	- <i>Aegithalos caudatus</i>

- Løvmeis	- <i>Parus palustris</i>
- Granmeis	- <i>Parus montanus</i>
- Toppmeis	- <i>Parus cristatus</i>
- Svartmeis	- <i>Parus ater</i>
- Blåmeis	- <i>Parus caeruleus</i>
- Kjøttmeis	- <i>Parus major</i>
- Spettmeis	- <i>Sitta europaea</i>
- Trekryper	- <i>Certhia familiaris</i>
- Gråspurv	- <i>Passer domesticus</i>
- Pilfink	- <i>Passer montanus</i>
- Bokfink	- <i>Fringilla coelebs</i>
- Bjørkefink	- <i>Fringilla montifringilla</i>
- Grønnfink	- <i>Carduelis chloris</i>
- Grønnsisik	- <i>Carduelis spinus</i>
- Stillits	- <i>Carduelis Carduelis</i>
- Bergirisk	- <i>Acanthis flavirostris</i>
- Tornirisk	- <i>Acanthis cannabina</i>
- Gråsisik	- <i>Acanthis flammea</i>
- Rosenfink	- <i>Carpodacus erythrinus</i>
- Konglebit	- <i>Pinicola enucleator</i>
- Grankorsnebb	- <i>Loxia curvirostra</i>
- Båndkorsnebb	- <i>Loxia leucoptera</i>
- Dompap	- <i>Pyrrhula pyrrhula</i>
- Kjernebiter	- <i>Coccothraustes coccothraustes</i>
- Blå tykknebb	- <i>Guiraca caerulea</i>
- Gulspurv	- <i>Emberiza citrinella</i>
- Hortulan	- <i>Emberiza hortulana</i>
- Sivspurv	- <i>Emberiza schoeniclus</i>
- Lappspurv	- <i>Calcarius lapponicus</i>
- Snøspurv	- <i>Plectrophenax nivalis</i> .

Totalt 218 arter.

2 raser.

NÅVÆRENDE STATUS OVER FUGLELIVET I NORDRE ØYEREN.

En del av observasjonene i artsomtalen nedenfor er for tiden inne til vurdering hos NNSK eller LRSK/Akershus. Disse er foreløpig ikke godkjente, og er i teksten markert med & foran observasjonen.

SMÅLOM, Gavia stellata.

Kun eldre data.

"Kun nogle faa par bliver tilbage i Kristiania trakten hvor den undertiden bemærkes her og der om sommeren, saaledes f.eks. paa Øyeren" (Collet 1921).

STORLOM, Gavia arctica.

Hekking er ifølge Collet 1921 påvist i Øyeren.
Nyere hekkedata foreligger ikke.

Følgende observasjoner fra nyere tid foreligger :
1 ex. sør Årnestangen 10/5-1970 (SD), 2 ex. Storråka 16/11-1970 (YK), 2 ex. sør Årnestangen 2/5-1971 (SD), 1 ex. sør Årnestangen 23/4-1972 (SD), 1 ex. Storråka 19/5-1973 (ØF,RA,PS,SS), 2 ex. Storråka 13/9-1973 (YK) og 1 ex. sett fra Årnestangen 20/9-1975 (H.C. Waaler).

HORNDYKKER, Podiceps auritus.

Meget sjeldan.

Det foreligger bare en observasjon. 2 ex. mellom Rundsand og Møkkøya 21/9-1974 (YK,RA,TF). Fuglene var i vinterdrakt og lå sammen med 3 toppdykkere, kvinender og bergender.

TOPPDYKKER, Podiceps cristatus.

Det foreligger ingen data om hekking i området.
Regulær vår og høst ved Årnestangen og i Svelle. Ekstremumstider om våren er 2 ex. i deltaet 7/4-1974 (NØF) og 2 ex. sett fra Årnestangen 31/5-1973 (ØF,SS). Ekstremumstider for høsten er 1 ex. i deltaet 8/8-1973 (ØF) og 3 ex. Snekkerfika 25/10-1975 (EK).

Av andre observasjoner bør nevnes 49 ex. 14/9-1975 (EK,TF), 30-40 ex. 20/9-1975 (YK), 26 ex. 1/5-1970 (LB), 25 ex. 12/5-1972 (SD,ØF) og 24 ex. 13/5-1972 (P. Schei), alle i Snekkerfika.

HAVSULE, Sula bassana.

Meget sjeldent.

♀ 1 ex. sett over Storråka 19/4-1970 (SD). Samme ex. sett umiddelbart etter ved Petsund lenser (YK).

STORSKARV, Phalacrocorax carbo.

Collet (1921) nevner yngre ikke utfargede ex. enkeltvis i september / oktober 1877, 1881 og 1894.

Er sett regulært på høsttrekket (september) de siste årene. Følgende observasjoner er gjort: 2 ex. Flateby 28/9-1970 (LB), 19-21 ex. over Årnestangen 21/9-1974 (NØF), 1 ex. over Årnestangen 28/9-1974 (EK), 27 ex. over Årnestangen 6/9-1975 (YK, RA, EK), 1 ex. over Årnestangen 20/9-1975 (YK, H.C. Waaler), 50-60 ex. Flateby 27/9-28/9-1975 (LB) og 1 ex. over Årnestangen 4/10-1975 (H.C. Waaler). Kun 1 vårobservasjon. 1 ex. sør for Årnestangen 23/4-1972 (A.K. Berg og T. Halvorsen).

RØRDRUM, Botaurus stellaris.

Meget sjeldent.

1 observasjon foreligger. 1 ex. skutt på Rossholmen ultimo august 1962 (Jakt, Fiske og Friluftsliv).

HEGRE, Ardea cinerea.

Regulær vår, sommer og høst i varierende antall.

Ekstremumstider er 1 ex. 22/3-1975 på Rossholmen (RA, ØS) og 1 ex. Årnestangen 3/11-1974 (TF).

CANADAGÅS, Branta canadensis.

Observeres hele året i lite antall.

Største antall er 12 ex. 2/5-1975 på Årnestangen (NØF). Første observasjon er 1 ex. over Årnestangen 25/5-1969 (SD, KJ). En hybrid (canadagås og grågås) ble observert ultimo april 1972 (ØS, RA) og mars/april 1975.

HVITKINNGÅS, Branta leucopsis.

1 hunn i øyeren 5/10-1915 (Collet 1921).

Meget sjeldent.

1 ex. Årnestangen 18/6-1972 (ØF, SS). Antagelig samme ex. på Sniksand 25/6-1972 (YK).

RINGGÅS, *Branta bernicla*.

Kun eldre data foreligger.

11 ex. i Øyeren 17/9-1886. 4 av disse ble skutt, men ble ikke rasebestemt (Collet 1921). 1 ex. skutt i Øyeren 26/10-1901 og 1 ex. skutt 6/11-1912. Sistnevnte ble bestemt til østlig ringgås.

GRÅGÅS, *Anser anser*.

Observeres til alle årstider, men opptrer i størst antall om høsten.

TUNDRAGÅS, *Anser albifrons*.

Skutt i Øyeren høsten 1828 (Collet 1921).

DVERGGÅS, *Anser erythropus*.

Er observert en gang. 1 hunn fanget i Øyeren våren 1852 (Collet).

SÆDGÅS, *Anser fabalis*.

Ble i følge Løvenskiold (1947) hver høst sett i Øyeren.

Er bare sett enkeltvis om våren i de senere år.

KORTNEBBGÅS, *Anser brachyrhynchus*.

Collet (1921) nevner årlig trekk i Øyeren.

I den senere tid foreligger det få observasjoner.

1 ex. på Årnestangen 24/5-1969 (SD,KJ), 2 ex. i deltaområdet 18/4-1975 (ØS,TF) og 2 ex. over Tuentangen 8/5-1975 (ØS).

STRIPEGÅS, *Anser indicus*.

1 ad. og 3 juv. ved Tuentangen 7/9-1975 (ØS,EK,RA).

KNOPPSVANE, *Cygnus olor*.

Er påvist rugende en gang langs Nitelva ved Lillestrøm 1969 eller 1970 (YK).

Observeres hovedsaklig om våren. Største antall er 18 ex. utenfor Rossholmen 26/5-1974. En vinterobservasjon : 1 ex. Årnestangen 6/1-1974 (ØF).

SANGSVANE, *Cygnus cygnus*.

Overvintrer årlig i stort antall. Første høstobservasjon er 9/10 (1975, 3 ex. YK,SD). Seneste vårobservasjon er 25/5 (1969, 1 ex. SD,KJ). Største antall er 544 ex. julen 1972 (SD,ØF). Ellers bør nevnes 482 ex. hvorav 68 juv. 24/12-1975 (SD).

Ankomst- og avreise tider i årene 1969 - 1975 :

- 1969 : 13/4 (6 ex. GA) og 21/10 (1 ex. SD).
- 1970 : 18/5 (minst 1 ex. ØF) og 8/11 (70-100 ex. GA).
- 1971 : 18/4 (3 ex. SD) og 14/11 (minst 1 ex. ØF).
- 1972 : 22/5 (2 ex. RA, ØS) og 11/11 (ca. 70 ex. SD).
- 1973 : 16/5 (2 ex. RA) og 13/10 (7 ex. YK).
- 1974 : 19/4 (1 juv. SD) og 19/10 (minst 13 ex. EK, P.Berg).
- 1975 : 13/5 (1 ex. EK, ØS) og 9/10 (3 ex. SD, YK).

DVERGSVANE, Cygnus bewickii.

Meget sjeldent. Følgende observasjoner foreligger:

1 ad. april 1964 og 1 ex. 1/4-1967 (Haftorn 1971).
 ♀ 1 ex. Årnestangen 20/1-1974 (ØF), ♀ 1 ex. Årnestangen
 9/2-1974 (ØF, YK, SD) og 1 ex. Rossholmen 14/12-1974 (ØF).

GRAVAND, Tadorna tadorna.

Ble i forrige århundre og fram til 1921 påtruffet
 enkeltvis eller i flokk vår og høst (Collet 1921).

Nyere data viser et lignende bilde. Ekstremumstider
 om våren er 16/3 (1974, 1 ex. TR) og 26/5 (1973, 2 ex.
 SD, ØF, KJ, SS), og om høsten 14/8 (1974, 2 juv. ØF, EK) og
 14/9 (1975, 3 ex. TF, YK, EK). Største antall er 7 ex.
 5-8/5-1975 (NØF, P.Schei).

STOKKAND, Anas platyrhynchos.

Hekkefugl.

Tallrik på vår- og høsttrekk. Overvintrer i relativt
 stort antall. Hovedtrekket om våren foregår ultimo mars-
 medio april. Noen kvantitative data : 1000-1200 ex.
 24/3-1974 (NØF), 1200-1500 ex. 30/3-1975 (NØF), 1000-1200
 ex. 12/4-1975 (ØS, EK) og 1400-1600 ex. 15/4-1975 (ØS, EK).

KRIKKAND, Anas crecca.

Hekking påvist i 1973. Reir med egg 19/5 på Rundsand
 RA, ØF, YK.

Tallrik på trekk vår og høst, med hovedtrekk om
 våren medio april - primo mai og om høsten primo august -
 ultimo september. Ekstremumstider er 23/3 (1974 og 1975,
 h.h.v. ca. 50 ex. J.P.Christiansen m.fl., og minst 2 ex.
 NØF) og 2/11 (1969, 9 ex. SD). Noen kvantitative data :
 Over 1000 ex. 3/5-1969 (GA), over 1000 ex. 12/4-1971 (ØF,
 T.Ø.Møll), 800-1000 3/5-1973 (YK), 1500-2000 ex. 27/4-1974

(YK, RA), 900-1200 ex. 25/4-1975 (ØS, TF), 1300-1500 ex. 1/5-1975 (TR) og 1800-1900 ex. 4/5-1975 (ØS, EK).

SNADDERAND, Anas strepera.

Meget sjeldent. 2 par ved Årnestangen 12/5-1968 (Haftorn 1971).

BRUNNAKKE, Anas penelope.

Relativt tallrik på vår og høsttrekk. Hovedtrekket om våren primo april - primo mai, om høsten primo september - medio oktober. Ekstremumstider er 19/3 (1973, 3 ex. RA, PS) og 30/11 (1974, 1-2 ex. RA).

Noen få sommerobservasjoner foreligger. Følgende vinterobservasjoner er gjort : 6/1 og 27/1-1974 (1 hann ØF og 1 hann SD, ØF). Noen kvantitative data : Ca. 200 ex. 7/4-1974 (Ibenholt, Andersen, Steinnes), ca. 350 ex. 17/4-1974 (YK, SD) og 358 ex. 28/4-1974 (NØF).

STJERTAND, Anas acuta.

Fåtallig på trekk vår og høst. Ekstremumstider om våren er 6/4 (1974, 1 par NØF) og 25/5 (1973, 1 par SD, ØF, RA og 1975, 1 ex. TF, EK, ØS), om høsten 7/9 (1975, 2 ex. ØS, EK, RA) og 10/11 (1973, 1 hann og 2 hunner (SD, ØF)). Av observasjoner bør nevnes 12 par 3/5-1969 (GA), 32 ex. 2/5-1971 (SD), 8 par 28/4-1974 (SD, ØS), 5 par 24/4-1975 (ØS) og 11 ex. 14/9-1975 (RA, YK).

KNEKKAND, Anas querquedula.

Årlig om våren i meget lite antall. Ekstremumstider er 20/4 (1974, 2 par SD, ØF, PS) og 4/6 (1974, 1 hann YK). En høstobservasjon foreligger, 1 par 16/9-1973 (SD, ØF). Største antall notert er 3 par 7/5-1972 (TF) og 2 par + 1 hann 7/5-1975 (ØS, EK, P. Schei).

SKJEAND, Anas clypeata.

Utfargete hanner er skutt i Øyeren 30/4-1890 (Collet 1921).

Årlig i meget lite antall om våren, med ekstremums-tider 14/4 (1974, 1 par SD, YK) og 25/5 (1969, 1 par KJ, SD). Sjeldent om høsten med totalt 6 observasjoner i tiden 8/8 (1973, 1 ex ØF) - 28/10 (1973, 3 ex. ØF). Av observasjoner bør nevnes 7 ex. 5/5-1968 (SD), 8 ex. 20/5-1969 (SD) og 3 hanner + 2 hunner 7/5-1970 (SD).

TAFFELAND, Aythya ferina.

Sjeldent. Følgende observasjoner foreligger : 1 hann + 2 hunner 12/5-1968 (GA), 2 hanner 1/5-1969 (SD,KJ), sett 18/5-1969 (M.Brandt), sett 24/5-1970 (NOF-Ekskursjon), 1 par 27/4-1972 (SD), 1 par 13/5-1972 (P.Schei), 1 ex. 23/3-1974 (J.Kristiansen,J.Wilhelmsen), 1 hann 6/4-1974 (NØF), 1 par 7/5-1975 (ØS,EK) og 1 hann 14/9-1975 (TF,EK).

TOPPAND, Aythya fuligula.

Årlig i mindre antall vår og høst. Ekstremumstider om våren er 30/3 (1975, 2 ex. NØF) og 4/6 (1974, 1 hann YK) og om høsten 14/9 (1974, 7 ex. NØF og 1975, 2 ex. EK,TF) og 14/10 (1973, 30 ex. SD,ØF).

BERGAND, Aythya marila.

Årlig i lite antall vår og høst. Ekstremumstider om våren er 17/4 (1969, 10 ex. SD) og 22/5 (1975, 2 hanner + 1 hunn EK) og om høsten 16/8 (1972, 2 ex. YK) og 16/11 (1975, 7 ex. NØF). Av observasjoner bør nevnes 20-30 ex. 16/9-1974 (ØF,TF), 40-50 ex. 29/9-1974 (NØF), 20-30 ex. 26/10-1974 (ØF,EK) og 30-35 ex. 12/10-1975 (EK,TF,ØS).

ÆRFUGL, Somateria mollissima.

Meget sjeldent. 1 hann 9/7-1961 (LB), 2 hanner ved Årnestangen 15/10-1969 (SD) og 1 par ved Årnestangen 10/5-1970 (SD).

SVARTAND, Melanitta nigra.

Sjeldent. 3 ex. 9/10-1969 (GA), 1 hann 23/4-1972 (RA), 1 par 5/4-1974 (RA), 1 ex. 29/9-1974 (NØF), 1 hann 18/5-1975 (NØF) og 6 ex. 25/10-1975 (EK).

SJØORRE, Melanitta fusca.

Sjeldent. 2 ex. 9/10-1966 (GA), 1 ex. 17/4-1971 (RA,ES), 1 hann 23/4-1972 (RA,ØF,ØS), 5 hanner 17/5-1972 (RA,PS), 2 ex. 11/10-1975 (SD) og 1 ex. 16/11-1975 (NØF).

HAVELLE, Clangula hyemalis.

Meget sjeldent. 3 hanner 3/4-1971 (SD), 1 ex. 17-18/4-1971 (SD), 4 ex. 9/10-1975 (YK,SD). Samtlige sør for Årnestangen.

KVINAND, Bucaphala clangula.

Tilstede hele året, fåtallig om sommeren. Hovedtrekket om våren pågår ultimo mars - ultimo april.

Noen kvantitative data : Ca. 160 ex. 18/10-1969 (SD, M.Brandt), 165-170 ex. 21/10-1969 (SD), 250-300 ex. 31/3-1972 (YK), 150-200 ex. 5/4-1974 (NØF), 150-200 ex. 27-28/3-1975 (NØF), 200-250 ex. 29-30/3-1975 (NØF), 150-200 ex. 31/3-1975 (NØF), 250-300 ex. 15/4-1975 (ØS,EK), 150-180 ex. 19/4-1975 (NØF) og 100-200 ex. 11/10-1975 (SD).

LAPPFISKAND, *Mergus albellus*.

Sjeldent. 1 par 2/5-1970 (LB), 1 ex. 1/5-1971 (ØF), 1 hann 22/4-1973 (NØF), 2 ex. 20/4-1974 (LB), 1 hann 21/4-1974 (ØS,RA,PS), 2 hunner + 1 ex. 12/10-1975 (NØF), 2 hunner 13-14/10-1975 (TR,YK), 1 ex. 25/10-1975 (EK) og 2 hunner 14/11-1975 (YK).

SILAND, *Mergus serrator*.

Årlig vår og høst i mindre antall. Ekstremumstider på våren er 25/3 (1967, 1 hann GA) og 23/5 (1970, 1 par GA,SD) og på høsten 9/10 (1969, SD) og 2/11 (1969, 6 ex. SD). To vinterobservasjoner : 7 ex. 11/12-1974 (P.Fjeld) og 1 hann 21/12-1974 (NØF). Av observasjoner bør nevnes 12 ex. 22/10-1969 (SD) og 30 ex. 12/5-1972 (P.Schei).

LAKSAND, *Mergus merganser*.

Tilstede hele året, fåtallig om sommeren. Hovedtrekket om våren pågår ultimo mars - medio mai, om høsten tiltar antallet medio oktober. Noen kvantitative data : Ca. 250 ex. 11/5-1972 (SD,ØF), 200-250 ex. 5/4-1974 (NØF), 250-270 ex. 16/4-1974 (TR), 200-300 ex. 19/4-1974 (SD), 350-400 ex. 27/4-1974 (NØF), ca. 200 ex. 10/5-1974 (YK), 250-300 ex. 30/3-1975 (NØF), 200-250 ex. 31/3-1975 (NØF) og 320-350 ex. 10/5-1975 (TR).

FISKEØRN, *Pandion haliaetus*.

I 1930-årene var Øyeren en av de 3-4 kjente hekkeplassene i Norge (Haftorn 1971).

Regulær vår, sommer og høst i lite antall. Benytter gruntvannsområdene som fiskeplass. Ekstremumstider er 30/3 (1974, 1 ex. NØF) og 1/10 (1972, 1 ex. ØS). Største antall er 6 ex. over Årnestangen 10/5-1969 (SD).

VEPSEVÅK, *Pernis apivorus*.

Sjeldent. Følgende observasjoner foreligger : 1 ex Årnestangen 26/10-1969 (SD), 1 ex. i deltaet 20 og 21/7-1973 (SD,ØF,SS), 1 ex. Sniksand 28/4-1975 (ØF,PS), 2 ex.

Sniksand 2-4/8-1975 (NØF) og 1 ex. Sniksand 11/8-1975 (NØF).

HAVØRN, Haliaëtus albicilla.

Meget sjeldent. En observasjon foreligger. 1 juv.
Årnestangen 18/11-1972 (LB).

HONSEHAUK, Accipiter gentilis.

Årlig i meget lite antall, hovedsaklig vår og høst.

SPURVEHAUK, Accipiter nisus.

Regulær i lite antall hele året. Observasjonene dreier seg overveiende om enkeltindivider.

FJELLVÅK, Buteo lagopus.

Sjeldent vår og høst, med i alt 10 vårobservasjoner og 4 høstobservasjoner. Ekstremumstider om våren er 4/4 (1974, 1 ex. PS) og 19/5 (1972, 1 ex. RA,SS) og om høsten, 2/9 (1972, 1 ex. SD) og 26/10 (1969, 1 ex. SD). Største antall er 4 ex. Sniksand 26/4-1975 (ØS,TF, P.Sinstuen).

MUSVÅK, Buteo buteo.

Regulær vår og høst. Ekstremumstider om våren er 24/3 (1974, 1 ex. NØF) og 3/6 (1974, 1 ex. NØF) og for høsten 5/8 (1973, 2-3 ex. SD,ØF) og 26/10 (1969, 4 ex. SD). Vinterobservasjoner er gjort av enkelt-individer i tidsrommet 10 - 24/2-1974 (NØF).

KONGEØRN, Aquila chrysætos.

Meget sjeldent. En observasjon foreligger. 17/5-1970 1 juv over Årnestangen (SD,ØF,T.Ø.Møll, Ø.Hvalsengen og E.Balavoine).

MYRHAUK, Circus cyaneus.

Regulær vår og høst, med flest observasjoner om høsten. Ekstremumstider for våren er 8/4 (1967, 1 hann GA) og 15/5 (1968, SD,ES) og for høsten 19/8 (1975, 1 hann og 1 hunnfarget YK) og 15/11 (1969, 1 hunn GA). Største antall er 5 ex. 14/9-1975 (NØF).

SIVHAUK, Circus aeneginosus.

Opptrer nå regelmessig vår og høst. Følgende observasjoner foreligger: 1 hann 25/4-1971 (YK), 1 hann 28/4-1973 (NØF), 1 hunnfarget 18/5-1973 (RA,ØF,SS,PS),

1 hunnfarget 25/5-1973 (SD, ØF, RA, J.P. Christiansen),
1 hunnfarget 4-5/8-1973 (SD, ØF), 1 hunn + 1 juv. 15-19/8-
1974 (NØF), 1 ex. 24-25/8-1974 (NØF), 1 ex. 1/9-1974 (ØS,
RA, YK), 1 hunnfarget 14/9-1974 (EK), 1 hunnfarget 18/4-
1975 (ØS), 1 (ettårig) 7/5-1975 (ØS, EK), 1 hunnfarget
19-20/8-1975 (YK) og 1 hunnfarget 24/8-1975 (RA).

JAKTFALK, Falco rusticolus.

Meget sjeldent. 3 observasjoner foreligger. 1 ex.
Sniksand 20/4-1974 (ØF, PS), 1 ex. Tuentangen 5/5-1975
(ØS, EK) og 1 ex. Tuentangen 28/8-1975 (YK).

VANDREFALK, Falco peregrinus.

Sjeldent vår og høst. Følgende observasjoner foreligger.
1 ex. 17/4-1969 (SD), 1 ex. 23/4-1970 (M. Brandt),
1 ex. 1/5-1970 (SD), 1 ex. 4/4-1972 (RA, ØS, PS), 1 ex.
8/4-1972 (RA, PS), 1 ex. 1/5-1974 (RA, P. Berg) og 1 ex.
3/5-1975 (SD, K. Dalgaard). Alle Årnestangen.

LERKEFALK, Falco subbuteo.

Sjeldent vår og høst. En sommerobservasjon foreligger.
1 ex. i Nordre Øyeren 17/6-1961 (LB), & 2 ex. Årnestangen
11/10-1973 (SD), & 1 juv. Tuentangen 3/9-1975
(YK) og 1 ad. Tuentangen 12/9-1975 (YK) &.

DVERGFALK, Falco columbarius.

Årlig i lite antall vår og høst. Ekstremumstider om
våren er 30/3 (1975, 1 ex. NØF) og 14/5 (1975, 1 ex.
ØS, EK) og om høsten, 1/8 (1975, 1 ex. ØF) og 16/11 (1974,
1 hunn ØS). I tillegg foreligger en overvintring, 1 hann
observert 3 ganger i tidsrommet 14-29/12-1974 på Ross-
holmen (NØF).

TÅRNFALK, Falco tinnunculus.

Årlig i lite antall vår, sommer og høst. Ekstremums-
tider er 21/3 (1974, 1 ex. ØF, SD) og 29/9 (1974, 1 ex.
NØF).

JERPE, Tetrastes bonasia.

Meget sjeldent. En observasjon foreligger. 1 ex.
Gjushaugsand 12/11-1972 (SD, ØF).

ORRFUGL, Lyrurus tetrix.

Meget sjeldent. To observasjoner foreligger. 1 ex.
Årnestangen 6/10-1969 (SD) og 2 hørt i deltaet 10/4-1974 (NØF).

VAKTEL, Coturnix coturnix.

Meget sjeldent. En observasjon foreligger. 1 ex.
skutt 1/11-1882 (Collet 1921).

TRANE, Grus grus.

Rundt århundreskiftet kunne arten bemerkes av og til under trekket, særlig om våren (Collet).

Etter 1969 årlig om våren i varierende antall.
Ekstremumstider er 8/4 (1974, 1 ex. Rossholmen, Andresen,
Ibenholt, Skinnes) og 19/5 (1974, 1ex. Rossholmen og
Årnestangen, NØF). Største antall er ca 50 ex. 1/5-
1971 (ØF, Ø. Hvalsengen, E.Balavoine).

VANNRIKSE, Rallus aquaticus.

Meget sjeldent. 1 ex. sett Sniksand 13/4-1971 (YK) og
1 ex. hørt Sniksand 8/8-1973 (ØF).

MYRRIKSE, Porzana porzana.

Sjeldent. En del ex. skutt om høsten ved Øyeren
(Collet 1921).

2 ex. hørt i deltaet 13/7-1963 (LB, E.Barth), hørt
i deltaet 21/4-1973 (SD, ØF, YK) og 1 ex. hørt ved
lensene 21/6-1974 (YK).

LITEN MYRRIKSE, Porzana parva.

Meget sjeldent. 1 ex. Årnestangen 13/5-1972 (E.Aspegren,
A.Thune ; Sterna 1972).

ÅKERRIKSE, Crex crex.

Meget sjeldent. 1 ex. Årnestangen 20/4-1965 (Slagsvold
og Fremming, Haftorn 1971) og 1 ex. (sansynligvis juv.)
på Jørholmen 12/10-1975 (SD, ØF, YK).

SIVHØNE, Gallinula chloropus.

Sjeldent. 1 ex. Rossholmråka 12/4-1975 (ØS), 1 ex.
Svelle 13/5-1975 (ØS), 2 juv. i dam ved Dyno 13/8-1975
(YK) og 1 ad. og 1 juv. Sørunsneset 13/8-1975 (YK).

SOTHØNE, Fulica atra.

Årlig på trekk i meget lite antall. Totalt 8 vår-
observasjoner. Ekstremumstider om våren er 23/3 (1974, 2 ex.
J.P.Christiansen) og 1/6 (1974, 1 ex. ØF). Om høsten er
arten kun observert i 1975 i Svelle. Her ble arten sett
6 ganger i perioden 13/8 - 14/9 (NØF). Størst antall ble
observert 31/8(1975, 6 ex. ØS, TF, PS).

TJELD, Haematopus ostralegus.

Påvist hekkende på Rundsand i 1973 (reir med 3 egg 19/5 ; RA,ØF,PS,SS).

Regulær om våren i lite antall. Ekstremumstider for våren er 23/3 (1974, minst 3 ex. J.P.Christiansen) og 4/6 (1974, 3 ex. YK). Sett 2 ganger sommeren 1972 : 1 ex. 30/6 (YK) og 2 ex. 4/7 (YK). En høstobservasjon foreligger. Minst 1 ex. Årnestangen 13/9-1975 (H.C. Waaler). Største antall om våren er minst 10 ex. 17/5-1973 (ØF,RA,PS).

SANDLO, Charadrius hiaticula.

Regulær i varierende antall vår og høst, med ekstremumstider 8/3 (1975, 1 ex. NØF) og 14/9 (1974, 4 ex. NØF og 1975, 1-2 ex. NØF). Hovedtrekket pågår primo mai-ultimo mai og primo august - primo september. Sees fåtallig om sommeren. Noen kvantitative data : Ca 50 ex. 15/5-1973 (F. Kutschera), minst 120 ex. 18-19/5-1973 (ØF,RA,SS,PS), minst 100 ex. 20/5-1973 (NOF-Ekskursjon).

DVERGLO, Charadrius dubius.

Skal i 1850-årene ha ruget alminnelig ved Øyeren. Ble sett her så sent som i 1890 og 1892 (Collet 1894).

Årlig i meget lite antall om våren. Ekstremumstider er 1/5 (1975, 1 ex. ØS, RA,EK) og 26/5 (1975, 1 ex. EK,ØS). Det foreligger 3 sommerobservasjoner i 1975, alle på Tuentangen. 3 ex. 1/7 (TR), 2 ex. 5/7 (TR) og 1 ex. 6/7 (YK,ØS). Sjeldent om høsten. Totalt 6 observasjoner med ekstremumstider 16/8 (1973, 1 ex. YK) og 1/9 (1975, 1 juv. ØS).

BOLTIT, Eudromias morinellus.

Meget sjeldent. 2 ex. Årnestangen 2/5-1971 (ØF,Ø.Hvalsen og E.Balavoine).

STEINVENDER, Arenaria interpres.

Trolig regulær i meget lite antall om våren, sjeldent om høsten. Totalt 12 vårobservasjoner : 4 ex. Årnestangen 17/5-1966 (GA,G.Lid), 1 ex. Årnestangen 22/5-1968 (GA), 3 ex. Årnestangen 25/5-1969 (SD,KJ), 21 ex. Årnestangen 13/5-1972 (SD,ØF), 4 ex. Årnestangen 20/5-1972 (RA,ØS), 1 ex. lensene 24/5-1972 (YK), 1 ex. Svelle 22/5-1972 (YK), 1 ex. 17/5-1974 (NØF), 6 ex. 20/5-1974 (EK), 2 ex. 21/5-

1974 (EK), 1 ex. Årnestangen 3/6-1974 (PS) og 5 ex. Årnestangen 19/5-1975 (H.C.Waaler). To høstobservasjoner foreligger. 1 ex. Tuentangen 17/8-1975 (YK,ØS) og 1 ex. Tuentangen 1/9-1975 (ØS).

DVERGSNIPE, Calidris minuta.

"Trekkfugl som innfinner seg på øyene i Øyeren, således i midten av mai ifølge gamle observasjoner," (Haftorn 1971).

I nyere tid kun 7 vårobservasjoner: Minst 3 ex. Årnestangen 20/5-1973 (EK), 1 ex. Merkja 20/5-1973 (SD, ØF), 2 ex. Snekkervika 16/5-1974 (PS), 2 ex. Rossholmen 16/5-1974 (RA), 7 ex. Rossholmen 18/5-1974 (NØF), 1 ex. Tuentangen 18/5-1974 (TF, T.Rennemo) og 2 ex. Årnestangen 25/5-1974 (ØF, YK). En sommerobservasjon foreligger : 1 ex. Tuentangen 5/7-1975 (TR, B.Rennemo). Regulær på høsttrekket i lite antall. Ekstremumstider er 25/7 (1971, 1 ex. GA) og 11/10 (1975, 2 ex. SD). Av observasjoner bør nevnes : Minst 25 ex. Tuentangen 25/8-1975 (YK).

HEILO, Pluvialis apricaria.

"Under trekket opptrer den i større antall på øyene i Øyeren " (Collet 1921).

Regulær i varierende antall vår og høst, med ekstremumstider for våren 21/3 (1974, 1 ex. SD) og 10/6 (1975, 2 ex. ØS, EK, PS), og for høsten 29/7 (1974, 3 ex. ØS, RA, PS og 1975, 14 ex. YK) og 12/10 (1975, 1 ex. SD, ØF, YK). Hovedtrekket pågår medio april - medio mai, og ultimo juli - ultimo september.

TUNDRALO, Pluvialis squatarola.

Haftorn 1971, anfører : " Treffes forholdsvis sjeldent i innlandet, men forekom i allfall i forrige århundre som regulær høstgjest ved Øyeren, der den også er sett på vårtrekk (Adskillige individer 11/5-1877 og de følgende år ifølge Collet 1921).

En vårobservasjon : 1 ex medio mai 1967 (G.Lid). I senere år bare sett høstene 1974 og 1975, med ialt 10 observasjoner : 1 ex. Årnestangen 15/9-1974 (NØF), 1 ex. 20/9-1974 Årnestangen (ØS, RA, PS), 1 ex. Årnestangen 29/9-1974 (NØF), 1 ex. Tuentangen 29-30/7-1975 (YK),

1 ex. Rossholmen 4/8-1975 (YK,ØF), 2 ex. Sniksand 9/8-1975 (YK,ØF,ØS), 12 ex. Tuentangen 12/9-1975 (YK,TF), 4-5 ex. Tuentangen 13/9-1975 (YK,TF) og 1 ex. Tuentangen 14/9-1975 (ØS,YK,RA).

VIPE, Vanellus vanellus.

Tallrik hekkefugl.

Regulær i større antall vår og høst. Hovedtrekket om våren pågår ultimo mars - medio april. Ekstremums-tider er 5/3 (1973, 1 ex. YK) og 12/10 (1975, 1 ex SD,ØF, YK). Noen kvantitative trekkdata : Ca. 500 ex. 23/3-1974 (T.Rennemo), 1000-1200 ex. 12/4-1975 (T.Rennemo), 400-500 ex. Rossholmen 13/4-1975 (ØS,EK) og ca 600 ex. 16/4-1975 (T.Rennemo).

TEMMINCKSNIPE, Calidris temminckii.

Forekommer om høsten på de flate sandbreddene og øyene i Øyeren (Collet 1921).

Regulær på vårtrekk i varierende antall. Ekstremums-tider om våren er 9/5 (1975, minst 4 ex. ØS,TF) og 29/5 (1975, 1 ex. EK). Trolig årlig i lite antall om høsten. Totalt 11 høstobservasjoner. Ekstremumstider er 17/7 (1971, 1 ex. GA) og 17/10 (1969, 1 ex. funnet skutt SD). Av observasjoner bør nevnes : 24 ex. Årnestangen 21/5-1973 (YK), 25-30 ex. Tuentangen 19/8-1974 (T.Rennemo), ca 20 ex. Leira 19/5-1975 (TF,EK), 40-50 ex. Leira 24/5-1975 (EK,TF) og 75-85 ex. Leira 25/5-1975 (EK,ØS).

MYRSNIPE, Calidris alpina.

Collet 1921 skriver at arten i september kan sees i flokker på øyene i Øyeren.

Regulær i varierende antall vår og høst. Sjeldent om sommeren. Ekstremumstider er 31/3 (1968, 1 ex. GA) og 11/10 (1975, 6 ex. H.C.Waaler). Av observasjoner bør nevnes : 350-400 ex. 19/5-1973 (ØF,RA,PS,SS) og 250-300 ex. 20/5-1973 (NOF-Ekskursjon).

TUNDRASNIPE, Calidris ferruginea.

"Forekommer om høsten yderst sparsomt ved Øyeren," Collet 1894.

Sjeldent. 14 ex. Tuentangen 25/7-1971 (GA), 1 ex. Årnestangen 29/9-1974 (T.Rennemo). I 1975 forekom 1-3 ex.

17-25/8 på Tuentangen (NØF), dessuten 1 ex. 31/8 og 6/9 samme sted (NØF). 1 ex. 13/9-1975 Årnestangen (H.C.Waaler).

POLARSNIPE, Calidris canutus.

Trolig årlig om høsten i meget lite antall. Ekstremumstider er 25/7 (1971, 1 ex. GA) og 4/10 (1975, 6 ex. H.C.Waaler). Største antall er 13 ex. Tuentangen 28/8-1975 (YK). 8 ex. Tuentangen 31/8-1975 (NØF).

Er bemerket ved Øyeren 30/8-1879 (Haftorn 1971).

SANDLØPER, Calidris alba.

Kun eldre data : Sett 30/8-1879 og 23/9- 1882 Collet 1921.

BRUSHANE, Philomachus pugnax.

Påvist hekkende første gang 1963(2 hunner med unger sett på Årnestangen 10/7)(Haftorn 1971). 1 reir med 3 egg på Tuentangen 21/5-1970 (ES). Er trolig årviss hekkefugl.

Tallrik på vår- og høsttrekk. Ekstremumstider er 23/4 (1972, 3 hanner SD,A.K.Berg,T.Halvorsen) og 12/10 (1975,1ex. ØS,TF,EK). Hovedtrekket foregår primo mai - ultimo mai og primo august - medio september. Noen trekkdata : 400-500 ex. 5/5-1974 (T.Rennemo), 350-400 ex. Tuentangen 14/8-1974(NØF) og 300-350 ex. Tuentangen 7/5-1975 (ØS,EK,P.Schei).

FJELLMYRLØPER, Limicola falcinellus.

Meget sjeldent. Ble i forrige århundre påtruffet flere ganger ved Øyeren (Haftorn 1971).

Fra senere år foreligger to observasjoner : 6 ex. Årnestangen 23/5-1971 (O.Såtvædt)(Sterna 1974) og 1 ex. Rossholmen 19/5-1973 (YK).@

SOTSNIPE, Tringa erythropus.

Regulær i lite antall vår og høst. Ekstremumstider for våren er 14/5 (1968, 1 ex. GA) og 23/5 (1971, 1 ex. T.Berg) og for høsten 4/8 (1974, 1 ex. YK) og 15/9 (1974, 8-10 ex. NØF). Dessuten foreligger 3 sommerobservasjoner: 1 ex. 23/6 og 25/6-1972 (YK) (trolig samme ex.) og 4 ex. 18/6-1974 (YK). Største antall 13 ex. 16/5-1974 (YK).

RØDSTILK, Tringa totanus.

Trolig årviss hekkefugl.

Regulær på trekk i varierende antall vår og høst. Hovedtrekket foregår i tidsrommet ultimo april - ultimo mai og ultimo juli - ultimo august. Ekstremumstider er 13/4 (1972, 1 ex. YK) og 14/9 (1974, 1 ex. NØF). Største antall er 35-40 ex. 23/5-1975 (EK,TF).

GLUTTSNIPE, Tringa nebularia.

Regulær vår og høst. Hovedtrekkene foregår primo mai -- medio mai og ultimo juli - ultimo august. Ekstremumstider er 19/4 (1974, 1 ex. SD) og 27/9 (1974, 1 ex. YK, ØS). Sees fåtallig om sommeren. Største antall er 150-200 ex. 18/5-1973 (NØF) og 130-140 ex. 4/5-1975 (ØS, EK).

SKOGSNIPE, Tringa ochropus.

Regulær i varierende antall vår og høst. Hovedtrekkene foregår medio april - primo mai og ultimo juli - medio/ultimo august. Ekstremumstider er 6/4 (1974, 2 ex. J.Wilhelmsen, J.Kristiansen) og 2/9 (1972, 2 ex. SD). Sees fåtallig om sommeren. Største antall er 20-30 ex. 25/4-1975 (ØS, TF).

GRØNSTILK, Tringa glariola.

"Ruger ikke i trakten rundt Kristiania, men derimot paa flere andre lokaliteter som f.eks. i Øieren" (Collet 1921). "På lavlandet langt mer sjeldent og har tidligere ruget ved ...., Øieren (Løvenskiold 1947).

Arten er ikke funnet rugende de senere årene.

Regulær på trekk vår og høst. Hovedtrekket foregår primo mai - ultimo mai og ultimo juli - ultimo august. Ekstremumstider er 21/4 (1974, 1 ex. ØS, PS) og 6/9 (1975, 1-2 ex. NØF). To sommerobservasjoner foreligger : 1 ex. 6/7-1975 (YK, ØS) og 9/7-1975 1 ex. (YK). Største antall er 35-40 ex. 13/5-1975 (ØS, EK).

STRANDSNIPE, Tringa hypoleucos.

Vanlig rugefugl.

Regulær på trekk i større antall vår og høst. Hovedtrekket foregår primo mai - ultimo mai og primo august - ultimo august. Ekstremumstider er 7/4 (1974, 3 ex.

J.Wilhelmsen , J.Kristiansen) og 28/9 (1974, 1 ex. NØF)
Største antall er 32-36 ex. 19/5-1975 (EK,TF).

SVARTHALESPOVE, *Limosa limosa*.

Trolig årvisse rugefugl siden 1969. Av konkrete hekkefunn foreligger 1 reir 25/5-1969 Årnestangen (Haf-torn 1971) og 2 reir 20/5-1973 Årnestangen (SD,RA,ØF).

Regulær i lite antall om våren. Ekstremumstid for våren er 8/4 (1974, 1 ex. NØF). 3 høstobservasjoner foreligger : 1 ex. 29/7-1974 (RA), 1 ex. 14/8-1974 (NØF) og 1 ex. 13/9-1975 (H.C.Waaler). Største antall er 8 ex. 10/5-1974 (YK). Ellers kan nevnes 7 ex. 20/5-1973 (NØF) og 26/5-1973 (NØF).

LAPPSPOVE, *Limosa lapponica*.

"Kun ved Øieren ovenfor Kristiania opptrer den faatallig om høsten sammen med andre arktiske vadere (Collet 1921).

Sjeldent i nyere tid. Av observasjoner foreligger : ex. 23/4-1966 (GA), 1 ex. 30/4-1966 (GA), 5-6 ex. primo august 1971 (ØF,Ø.Hvalsengen), 1 ex. 15/5-1973 (F.Kutcher), 1 ex. 29/7-1974 (ØS,RA,PS), 1 ex. 28/9-1974 (NØF) og 1 ex. 4/10-1975 (H.C.Waaler).

STORSPOVE, *Numenius arquata*.

Flere par hekker årlig.

Regulær på trekk i større antall, spesielt om våren. Hovedtrekkene foregår medio april - primo mai og ultimo juli - ultimo august. Ekstremumstider er 31/3 (1968, 1 ex. GA) og 27/9 (1974, 1 ex. YK,ØS). Største antall er 60-65 ex. 1/5-1974 (YK).

SMÅSPOVE, *Numenius phacopus*.

Regulær på trekk i lite antall, spesielt om våren. Hovedtrekkene foregår primo mai - ultimo mai og ultimo august - primo september. Ekstremumstider er 11/4 (1974, 1 ex. NØF) og 29/9 (1974, 1 ex. NØF). Største antall er 10-12 ex. 7/9-1974 (ØS,RA).

RUGDE, *Scolopax rusticola*.

Regulær på trekk i lite antall om våren. Fra høst-trekket foreligger bare 1 observasjon : 1 ex. 20/10-1974 (EK). Ekstremumstid er 27/3 (1974, 1 ex. YK)

ENKELTBEKKASIN , Gallinago gallinago.

Årviss rugefugl.

Regulær på trekk i stort antall vår og høst. Hovedtrekkene foregår medio april - primo mai og primo august - medio september. Ekstremumstider er 31/3 (1974, 2 ex. TF, ØF) og 14/11/1975, 2 ex. YK). Største antall er 95-100 ex. 17/8-1973 (YK).

DOBBELTBEKKASIN , Gallinago media.

"Her fandtes den, i følge proff. Rasch, før i tiden i så stor mængde, at det ikke var usædvanligt for tre jegere at følde indtil 80 stykker om dagen." "I 1886 fandtes det paa en af øerne i Øieren den 12. august et kuld med to unget ", (Collet 1921).

Sjeldent trekkgjest om våren : 1 ex. 12/5-1968 (SD), 1 ex. 14/5-1968 (SD), 3 ex. 22/4-1969 (SD), 1 ex. 10/5-1969 (SD), 2 ex. 6/5-1973 (TF), 1 ex. 19/5-1973 (F.Kutchera), 1 ex. 22/5-1973 (F.Kutchera), 1 ex. 12/5-1975 (ØS), 1 ex. 21/5-1975 (EK) og 1 ex. 26/5-1975 (ØS). Alle ♂. To høstobservasjoner foreligger : 1 ex. 6/10-1969 (SD) og 1 ex. 15/10-1969 (SD).

KVARTBEKKASIN , Lymnocryptes minimus.

"Også de flade øerne i Øieren er et yndet opholdssted under høst træket." "Ved Øieren, hvor det alltid har foregaaet en indbringende jagt efter bekkasin, har denne enkelte år optraadt i saa stort antall at en enkelt jæger har kunnet skyde omkring 20 stykker paa en dag, (f.eks. 30/9-1881, 16/10-1886 og 27/10-1889) (Collet 1921).

Meget sjeldent i de senere år. Følgende observasjoner foreligger : 1 ex. primo september 1968 (YK), 1 ex: 11/5-1969 (SD), 1 ex. 16/11-1974 (ØS), 3 ex. Årnestangen 11/10-1975 (YK, H.C.Waaler) og 2 ex. S.Bjanes 12/10-1975 (SD, YK, ØF).

AVOAETT , Recurvirostra avosetta.

Meget sjeldent. Kun en observasjon foreligger. 1 ex. 15/5-1973 (F.Kutchera, A.Wold og T.Halvorsen).

SVØMMESNIPE , Phalaropus lobatus.

Meget sjeldent. 5 observasjoner foreligger : 1 ex.

10/5-1969 (SD), 1 hunn juni 1969 (YK), 1 hunn 5/6-1972 (YK), 1 ex. 27/5-1973 (TF) og 1 ex. 19/5-1974 (RA,YK).

TYVJO, *Stercorarius parasiticus*.

Meget sjeldent. En observasjon foreligger. 1 ex.
Årnestangen 12/7-1972 (LB).

Dessuten ble en jo sp. sett ved lensene 8/9-1974 (RA,ØS).

DVERGMÅKE, *Larus minutus*.

Sjeldent vår, sommer og høst. Følgende observasjoner foreligger : 1 ex. Flateby 25/6-1961 og 1 ex. 12/5-1966 Årnestangen (Haftorn 1971), 1 juv. holdt seg ved Årnestangen minst en uke fra 15/5-1973 (YK), 1 ad. Svelle 20/5-1973 (SD,ØF), 1 juv. 21/8-1975 og 1 juv. 9/9-1975, begge ved Tuentangen (YK).

HETTEMÅKE, *Larus ridibundus*.

Av observasjoner før 1910 foreligger : 1 juv. 7/7-1891, 1 ad. oktober 1891 og 2 ex. (skutt) 2/6-1907 (Collet 1921). I 1922 ruget 3 par på en av øyene i Øyeren (Ødland 1926). Dette var første hekkefunn på Østlandet. I 1929 ruget den antagelig ved Øyeren (Løvenskiold 1947).

Hekker regulært på Rundsand. 69 registrerte reir i 1973, minst 100 reir i 1975. Påvist hekkende også ved lensenei slutten av 1960-årene (1 par m/reir på toppen av en stolpe i vannet (YK)).

Tallrik på trekk, spesielt om våren. Ekstremums-tider er 8/3 (1975, 1 ex. ØS,EK) og 28/11 (1971, 2 ex. SD,KJ). Noen trekkdata : Minst 4000 ex. Årnestangen 13/4-1972 (SD), dagen etter minst 1000 ex. (SD), minst 1000 ex. 23/4-1973 (ØS,RA,PS), minst 1000 ex. 12/4-1974 (NØF), ca. 1200 ex. på direkte nordtrekk talt i løpet av $1\frac{1}{2}$ time 14/4-1974 (SD,K.Dalgaard) og minst 2000 ex. 3/5-1975 (NØF). 4 vinterobservasjoner foreligger : 2 ex. 25/12-1971 (SD), 1 ex. 22/1-1972 (SD), 1-2 ex. 17/2-1974 (ØF,TF) og 1 juv langs Nitelva 27/12-1975 (SD), alle de 3 første på Årnestangen.

SILDEMÅKE, Larus fuscus.

Årlig i meget lite antall, spesielt om våren.
 Ekstremumstider er 22/3 (1975, 1 ex. T.Rennemo, B.Rennemo) og 22/9 (1974, 1 ex. T.Rennemo). To sommerobservasjoner foreligger : 1 ex. Årnestangen 16/6-1973 (SD) og 4 ex. Årnestangen 7/7-1973 (SD). Totalt 5 høstobservasjoner. Største antall er 6 ex. Tuentangen 9/5-1968 (SD).

GRÅMÅKE, Larus argentatus.

Tallrik hele året. Største antall er ca 1500 ex. 28/12-1975 (SD). Ellers kan nevnes minst 1000 ex. 13/4-1975 (SD), ca 1050 ex. 24/12-1975 (SD), 400-500 ex. 25/3-1975 (ØS,TF) og 2/4-1975 (EK). 248 ex. talt på nordtrekk i løpet av $1\frac{1}{2}$ time 14/4-1974 (SD,K.Dalgaard). Ungfuglene dominerer i flokkene.

SVARTBAK, Larus marinus.

Regulær i lite antall om våren. 1 sommerobservasjon : 1 juv. Tuentangen 1/7-1975 (T.Rennemo, B.Rennemo). 5 høstobservasjoner, alle i 1974. 4 vinterobservasjoner foreligger fram til februar 1975. Ca 4-5 ex. ble observert hele desember 1975 (SD,YK). Største antall er 13 ex. Årnestangen 28/12-1975 (SD,YK).

FISKEMÅKE, Larus canus.

Hekker spredt over hele området. Benytter iblant uvanlige reirplasser, f.eks. i et furutre (1974 RA,ØS), på et låvetak på Sniksand (årlig de siste årene YK) og regulært på høye lensepåler i vannet (NØF).

Til stede hele året. Største antall er ca 270 ex. 13/4-1972 (SD).

SVARTTERNE, Chlidonias niger.

Meget sjeldent. 2 ex. august 1846 (Haftorn 1971), 2 ex. skutt høsten 1969, den ene 24/8 (juv, LB og Mehl 1972) og 1 ex, Tuentangen 29/7-1975 (YK).

ROVTERNE, Hydroprogne tschegraya.

Sjeldent. Totalt 5 observasjoner, alle om sommeren. ♀ 1 ex. Tuentangen 17/7-1971 (GA,SD), ♀ 1 ex. 7/6-1972 (LB), 2 ex. Kusand 16/6-1972 (YK), ♀ 1 ex. Rundsand/Møkkøya 23/6-1973 (ØF,YK) og ♀ 1 ex. ved Tuentangen 1/7-1975 (T.Rennemo, B.Rennemo).

SPLITTERNE, *Sterna sandvicensis*.

Meget sjeldent. 1 ex. ved Årnestangen 21/5-1966 (Haftorn 1971).

MAKRELLTERNE, *Sterna hirundo*.

Regulær hekkefugl. 10 registrerte reir på Rundsand 1973 (ØF, YK). I 1974 hekket de ennå på Rundsand, men i 1975 hadde kolonien flyttet over til Møkkøya, samtidig som antallet hadde økt til ca. 20 par. Påvist hekkende også på Karte (2 par 1973, NØF), samt på toppen av 4-5 meter høy lensepel i vannet (trolig årlig, YK).

Ekstremumstider er 25/4 (1970, 1 ex. ES) og 22/9 (1974, 1 ex. T.Rennemo).

RØDNEBBTERNE, *Sterna paradisaea*.

♀ Påvist hekkende på Karte i 1973. Et reir med 3 egg 26/5 (NØF). ♀ Dessuten ble et reir funnet på Møkkøya 5/7-1975, også her med tre egg (ØS, YK), paret sett også 11/8 (NØF). Sees forøvrig sjeldent : 1 ex. Årnestangen 22/5-1969 (SD), sett Årnestangen 16/5-1970 og 18/5-1970 (T.Halvorsen og J.Ødegaard).

STEPPEHØNE, *Syrrhaptes paradoxus*.

"I slutten av august 1863 ble et par ex. skutt på en af øerne i Øieren" (Collet 1921). Dette har sammenheng med den store invasjonen av steppehøns over Europa dette året.

RINGDUE, *Columba palumbus*.

Ruger spredt over hele området. Konkrete reirfunn er gjort på Sniksand 1971 og 1975 (NØF), på Kusand 1972 (YK) og Årnes 1970 (SD) samt Tuen 1975 (RA).

Tallrik på trekket, med ekstremumstider 9/3 (1975, 38 ex. EK, ØS) og 26/10 (1969, 2 ex. SD). Noen trekkdata : Ca. 2000 ex. 29/3-1975 (ØF, EK, ØS), 3000-4000 ex. 30/3 1975 (NØF), alle på direkte nordtrekk. 200-300 ex. 7/8-1975 (YK, ØS) er største antall om høsten.

SKOGDUE, *Columba oenas*.

Regulær i meget lite antall om våren, sjeldent om høsten. Ekstremumstider for våren er 31/3 (1973, 2 ex. SD) og 29/5 (1974, 1 ex. YK, ØF, P.Berg). 3 Høstobservasjoner foreligger : 2 ex. Årnestangen 12/8-1974 (ØF, EK, P.Berg), 1 ex. Årnestangen 21/9-1974 (NØF) og 1 ex. Tuentangen 6/9-1975 (ØS, EK, RA).

BYDUE, *Columba livia* var. *domestica*.

Regulær i nordlige deler av området.

TYRKERDUE, *Streptopelia decaocto*.

Trolig regulær hekkefugl ved bebyggelse i utkanten av området, bl.a. ved Merkja og ved Svindal. Innenfor reservatgrensene er følgende observasjoner gjort :

3 ex. 4/5-1973 (YK), 1 ex. Årnestangen 10/4-1974 (T.Rennemo), 2 ex. 11/4-1974 (NØF), 1 ex. 12/4-1974 (NØF), 2 ex. Tuentangen 19/5-1975 (ØS, EK, RA) og 1 ex. Tuentangen 3/7-1975 (T.Rennemo).

TURTELDUE, *Streptopelia turtur*.

Meget sjeldent. ♀ 1 ex. Årnestangen 20/5-1973 (NOF-Ekskursjon), ♀ 1 ex. Årnestangen 22/5-1974 (ØF).

GJØK, *Cuculus canorus*.

Regulær vår, sommer og høst i lite antall. Ekstremumstider er 12/5 (1972, hørt SD, ØF) og 8/9 (1973, 1 ex. TF).

HORNUGLE, *Asio otus*.

Antagelig regelmessig. Sett 20/6-1973 (YK). 1 ex. ringmerket 15/9-1973 (SD, ØF). 1 ex. skutt 27/8-1973, 1 ex. 27/3-1974 (YK), 2 ex. 12/6-1974 (YK), 1 ex. hørt 1/8-1975 (EK, ØF, YK). Sett 3/8-1975 (EK, ØF, YK), Hørt 8/8-1975 (ØS, YK, ØF).

JORDUGLE, *Asio flammeus*.

Regulær i lite antall vår og høst. Ekstremumstider er 10/3 (1974, 6 ex. i en flokk SD, ØF) og 22/10 (1969, 1 ex. SD). 4 sommerobservasjoner foreligger: 1 ex. Årnestangen 11/6-1972 (J.Nystrøm), 1 ex. Sniksand 15/6-1972 (YK), 1 ex. Monsrudvika 14/6-1975 (T.Rennemo, B.Rennemo) og 1 ex. Tuentangen 3/7-1975 (T.Rennemo). 1 vinterobservasjon foreligger : 1 ex. Rossholmen 26/1-1975 (TF, EK, ØS).

PERLEUGLE, *Aegolius funereus*.

Sjeldent. 1 ex. hørt Årnestangen 1/4-1973 (SD), 1 ex. ringmerket på Sniksand 17/4-1974 (SD, YK), 3 ex. hørt samtidig 27/4-1974 (NØF) og 1 ex. sett Årnes 16/11-1974 (ØS).

SPURVEUGLE, Glaucidium passerinum.

Meget sjeldent. I 1969 eller 1970 ble bytterester og oppgulpboller funnet i en fuglekasse ved Årnes.

HAUKUGLE, Surnia ulula.

Meget sjeldent. 1 ex. Sniksand 29/9-1973 (YK).

KATTUGLE, Strix aluco.

Tilstede i lite antall hele året. 1 ex. ringmerket 1/6-1972 ble gjenfunnet død på et lokomotiv på Oslo Ø 4/9-1973.

NATTRAVN, Caprimulgus europaeus.

Meget sjeldent. 1 ex. Årnestangen 29/9-1974 (EK,T. Rennemo, P.Berg)

TÅRNSVALE, Apus apus.

Hekking påvist i området i 1973 (SD).

Tallrik vår, sommer og høst. Ekstremumstider er 12/5 (1968, 5 ex. SD) og 13/9 (1975, H.C.Waaler). Noen trekkdata : Over 1000 ex. Årnestangen 20/5-1973 (NOF-Ekskursjon), 500-600 ex. Årnestangen 24/5-1973 (SD,RA,YK, J.P.Christiansen), over 500 ex. Årnestangen 25/5-1973 (ØF, SD,RA,J.P.Christiansen), over 500 ex. Sniksand 4/8-1973 (SD,ØF), over 500 ex. Sniksand 7-8/8-1973 (ØF), 1200-1500 ex. Årnestangen 18/8-1974 (EK) og 600-800 ex. Tuentangen 21/8-1975 (YK).

BLÅRÅKE, Coracias garrulus.

Meget sjeldent. 1 ex. skutt ved Lillestrøm ca 1961 (Haftorn 1971).

ISFUGL, Alcedo atthis.

♂ Hekket i området 1975 (NOF,T.Rennemo). Reiret ble funnet av T.Rennemo og B.Rennemo. Mating av unger pågikk 26/6 (EK), 28/6 (EK,ØS) og 6/7 (TF). I løpet av en observasjonsperiode 28/6 ble en av makene sett komme ut av et annet reirhull ca. 10 meter til siden for reir 1. Etter en kort stund forsvant den andre inn og ble der lenge. Noe senere samme dag ble parring sett. Det viste seg imidlertid senere at denne reirinngangen ikke ble benyttet. Derimot ble en tredje reirgang påvist 13/7 ca. 30 meter fra reir 1 i motsatt retning. Her ble egg lagt

og unger klekt, men reirgangen raste sammen (1 død juv. utenfor reiret 2/8) og hekkingen ble mislykket. Også i reir 1 gikk det galt, idet reven gravde ut reiret. Reirgangen i reir nr. 1 ble målt, og lengden var 60 cm (NØF).

Utover denne hekkingen foreligger bare 2 observasjoner : ♀ 1 ex ved Årnestangen 18/4-1974 (SD) og ♀ 1 ex. Tuettangen 2/9-1975 (YK).

HÆRFUGL, Upupa epops.

Meget sjeldent. ♀ 1 ex. på Årnestangen 1-2/5-1975 (T.Rennemo, B.Rennemo m.fl.)

VENDEHALS, Jynx torquilla.

Trolig årlig hekkefugl. 2 par påvist hekkende på Årnes 1973 (SD).

Ekstremumstider er 7/4 (1973, SD, ØF) og 8/9 (1973, TF).

GRØNNSPETT, Picus viridis.

Tilstede hele året spredt i hele området. Konkret påvist hekkende i 1975 (2 par YK).

GRÅSPETT, Picus canus.

Meget sjeldent. 1 ex. Årnes 25/11-1973 (SD).

SVARTSPETT, Dryocopus martius.

Regulær i lite antall året rundt.

FLAGGSPETT, Dendrocopos major.

Hekket på Sniksand 1972 (YK).

Regulær i lite antall året rundt.

HVITTRYGGSPETT, Dendrocopos leucotos.

Sjeldent. 1 ex. Årnestangen 14/11-1971 (ØF), 1 ex. Årnestangen 19/10-1974 (EK, P.Berg), 1 ex. ringmerket på Rossholmen 27/10-1974 (EK, ØF), 1 ex. Jørholmen 29/12-1974 (ØS) og 1 ex. Gjushaugsand 31/12-1975 (SD, YK).

DVERGSPETT, Dendrocopos minor.

Den vanligste spetten. Hekker årlig i deltalandskapet. 1 reirfunn på Gjushaugsand 1972 (YK) og 2 i 1973 henholdsvis 1 på Gjushaugsand og 1 på Nerdrum. Hekket i 1974 i bjørk 8-10 meter over bakken ved Nerdrum (YK). Arten er tilstede hele året.

TRETÅSPETT, Picoides tridactylus.

Meget sjeldent. 1 hann Årnestangen 23/5-1971 (SD, KJ) og 1 ex. Sniksand 30/9-1973 (YK).

SANDSVALE, Riparia riparia.

Vanlig hekkefugl.

Tallrik på trekk vår og høst. Ekstremumstider er 1/5 (1975, 1 ex.) og 14/9 (1975, 15-20 ex. ØS, YK, RA). Største antall er 250-300 ex. 23/8-1975 og 31/8-1975 (NØF).

LÅVESVALE, Hirundo rustica.

Vanlig hekkefugl.

Tallrik på trekk vår og høst. Ekstremumstider er 21/4 (1971 YK) og 17/10 (1969, 1 ex. SD). Største antall er 300 - 400 ex. 11/8-1974 (NØF).

TAKSVALE, Delichon urbica.

Vanlig hekkefugl.

Tallrik på trekk vår og høst. Ekstremumstider er 2/5 (1975, 1 ex. NØF) og 22/9 (1974, 1 ex. T.Rennemo). Største antall er 300-400 ex. 24/5-1973 (J.P.Christiansen, SD, RA, YK).

FJELLERKE, Eremophila alpestris.

Meget sjeldent. 1 ex 1/5-1969 Tuentangen (SD, KJ).

TOPPLERKE, Galerida cristata.

Meget sjeldent. Kun to observasjoner foreligger : 1 ex. 15/5-1968 (SD) og 2 ex. 22/5-1968 (SD).

LERKE, Alauda arvensis.

Tallrik hekkefugl og regulær i større antall vår og høst. Hovedtrekket om våren ultimo mars - primo april og om høsten medio september - primo oktober. Ekstremumstider er 23/2 (1974 (SD, ØF, YK) og 30/11 (1974, 1 ex. ØS, RA). Største antall er 150-200 ex. 29-9/1974 (NØF) og 1/4-1975 (NØF).

TREPIPLERKE, Anthus trivialis.

Trolig årviss rugefugl.

Regulær trekkgjest. Hovedtrekket er medio april - medio mai og ultimo august - primo september. Ekstremumstider er 11/4 (1972 YK) og 10/10 (1969, 2 ex. SD).

HEIPIPLERKE, *Anthus pratensis*.

Meget tallrik på trekk. Hovedtrekket er medio april - medio mai og primo september - medio oktober. Ekstremums-tider 21/3 (1974, 1 ex. SD) og 25/10 (1975, 1 ex. EK). Største antall er 600 - 800 ex. 12/9-1975 (YK,TF).

LAPPIPLERKE, *Anthus cervinus*.

Meget sjeldent. Følgende observasjoner foreligger : minst 2 ex. 19/5-1965, 6-7 ex. 16/5 og minst 2 ex. 17/5-1966, 1 ex. fanget 20/5-1967 (Haftorn 1971). Dessuten 1 ex. 4/9-1969 (SD), 1 ex. 17/5-1975 (Ringmerket NØF), 2 ex. 6/9-1975 (H.C.Waaler).

SKJÆRPIPLERKE, *ANTHUS spinoletta*.

Meget sjeldent. To observasjoner foreligger : 1 ex. 7/4-1974 (T.Rennemo) og 1 ex. 19-20/4-1975 (T.Rennemo, B.Rennemo).

GULERLE, *Motacilla flava thunbergi*.

Vanlig hekkefugl.

Tallrik på trekk vår og høst. Hovedtrekket er medio mai - ultimo mai og medio august - primo september. Ekstremumstider er 11/4 (1974, 1 ex. NØF) og 6/10 (1969, 1 (Sørlig) SD). Største antall er 1000-1500 ex. 16/8-1975 (YK,ØS).

Sørlig g. *Motacilla flava flava*.

Ruger i følge G.Lid (1968) på Årnestangen ved Øyeren. (Haftorn 1971). Reirfunn også på Tuentangen (ES) og Rossholmen 1974 (RA). Regulær i lite antall på trekk.

VINTERERLE, *Motacilla cinerea*.

Meget sjeldent. 4 ex. 5/5-1968 (SD).

LINERLE, *Motacilla alba*.

Vanlig rugefugl og regulær i større antall på trekk vår og høst. Hovedtrekket er medio april - primo mai og ultimo august - medio september. Ekstremumstider er 19/3 (1973, 1 ex. RA,PS) og 21/10 (1969, 1 ex. SD). Største antall er 150-250 ex. 22/4-1973 (NØF).

TORNSKATE, *Lanius collurio*.

Fåtallig rugefugl. Fåtallig på trekk vår og høst. Ekstremumstider er 16/5 (1970, 1 par SD,KJ),(1972, 2 hanner NØF) og (1975, 2 hanner NØF) og 14/9 (1974, 1 ex. NØF)

og (1975, 1 ex. NØF). Største antall er 9 ex. 16/8-1974 (NØF).

VARSLER, Lanius excubitor.

Regulær i mindre antall vår, høst og vinter. Ekstremstider er 16/8 (1974, 1 ex. NØF) og 1/5 (1971, 1 ex SD).

STÆR, Sturnus vulgaris.

Vanlig rugefugl.

Tallrik på trekk vår og høst. Hovedtrekket er medio mars - medio april og et uregelmessig trekk om høsten. Ekstremstider er 23/2 (1974, 3 ex. LB) og 17/11 (1974, 4 ex. NØF). Største antall er 3000-4000 ex. 10/4-1974 (NØF). Ellers bør nevnes ca. 1000 ex. 17/4-1971 (RA, PS), ca. 1000 ex. 11/4-1974 (NØF), 2000-3000 ex. 13/9-1974 (T. Rennemo) og 2500-3000 ex. 21/5-1975 (EK).

NØTTESKRIKE, Garrulus glandarius.

Fåtallig hele året. Største antall er 16 ex. 21/4-1973 (RA).

SKJÆRE, Pica pica.

Vanlig rugefugl.

Ellers i varierende antall året rundt. Største antall er 40-50 ex. 8/3-1975 (NØF).

NØTTEKRÅKE, Nucifraga caryocatactes.

Meget sjeldent. Følgende observasjoner foreligger : 1 ex. Årnestangen 4/9-1969 (SD), 1 ex. Årnestangen 6/9, 13/9 og 4/10-1975 (H.C.Waaler).

KAIE, Corvus monedula.

Observeres hele året i lite antall. Største antall er 50 ex. 11/12-1971 (ES).

KORNKRÅKE, Corvus frugilegus.

Meget sjeldent. 1 ex. Årnestangen 4/9-1969 (SD), 1 ex. Årnestangen 6/10-1969 (SD), 1 ex. Årnestangen 23/4-1970 (M.Brandt) og 1 ex. Årnestangen 6/4-1975 (T.Rennemo).

SVARTKRÅKE, Corvus corone corone.

Meget sjeldent. 1 ex. Kusand 17/4-1975 (EK) ♀.

KRÅKE, Corvus corone cornix.

Vanlig rugefugl.

Tallrik hele året. Største antall er : Ca 1000 ex
4/2-1973 (SD,ØF) . 500-600 ex. 29 og 30/3-1975 (NØF).

RAVN, Corvus corax.

Streifgjest hele året. Største antall er 10 ex.
10/10-1975 (SD).

SIDENSVANS, Bombycilla garrulus.

Årlig om høsten og vinteren i varierende antall.

GJERDESMETT, Troglodytes troglodytes.

Sjeldent. Følgende observasjoner foreligger : 1 ex.
Årnestangen 26/4-1970 (SD), 1 ex. Årnestangen 29/4-
1973 (SD,ØF,KJ,O.W.Røstad), 1 ex. Kusand 5/9-1973 (SD,
ØF), 1 ex. Sniksand 30,31 /3 og 11/4-1974 (NØF), 1 ex.
ringmerket Sniksand 1/5-1975 (ØS,RA), 1 ex. 12/10-1975
(ØS), 1 ex. Årnestangen 14/12-1975 (ØS,YK,RA) og 1 ex.
Nitelva 28/12-1975 (SD).

JERNSPURV, Prunella modularis.

Trolig vanlig hekkefugl.

Regulær i større antall på trekk vår og høst. Hoved-
trekket er medio april - ultimo april. Ekstremumstider
er 28/3 (1972, 1 ex. YK) og 19/10 (1974, 1 ex. P.Berg).
Største antall er 20-30 ex. 29/4-1973 (SD,ØF).

GRESSHOPPESANGER, Locustella naevia.

Meget sjeldent. ♀ 1 ex. Rossholmen medio juni 1970 (LB).

SIVSANGER, Acrocephalus schoenobaenus.

Sjeldent. 1 ex. Årnestangen 24/5-1969 (GA), 1 ex. Årnestangen
26/5-1969 (SD), 1 ex. Årnestangen 17/5-1970 (ØF),
2 ex. Årnestangen 18/5-1970 (SD), 1 ex. Årnestangen 30/5-
1970 (GA), 1 ex. Jørholmen 22/5-1974 (YK,ØF), 1 ex.
Bjaner 12/6-1974 (YK) og 1 ex Sørumsneset 5/7-1975 (YK).

RØRSANGER, Acrocephalus scirpaceus.

Sjeldent om våren. Passerer trolig årlig i meget lite
antall om høsten. Følgende observasjoner foreligger :
1 ex. Årnestangen 24/5-1969 (GA,SD), 1 ex. Årnestangen
25/5-1969 (SD,KJ), 4 ex. ringmerket på Sniksand 11/8-
1974 (NØF), 1 ex. Sniksand 12/8-1974 (NØF), 1 ex. Sniksand

17/8-1974 (NØF), 1 ex. Sniksand 18/8-1974 (NØF), 1 ex. Årnestangen 25/8-1974 (ØS,YK), 1 ex. Årnestangen 30/8-1974 (ØS), 1 ex. Årnestangen 1/9-1974 (ØS,RA,YK), 1 ex. Sniksand 9/8-1975 (YK,ØF,ØS) og 1 ex. Sniksand 11/8-1975 (NØF).

GULSANGER, Hippolais icterina.

Hekkefugl. 4 reirfunn foreligger : 1970 Sniksand (YK), 1972 Sniksand (YK), 1974 Sniksand (YK) og 1974 Kusand (YK,ØF). Regulær i lite antall vår og sommer, sjeldent om høsten. Ekstremumstider om våren er 5/5 (1968, 2 ex. SD). 1 høstobservasjon foreligger: 4 ex. ringmerket 18/8-1974 (NØF).

HAUKSANGER, Sylvia nisoria.

Meget sjeldent. ♀ 1 juv. ringmerket på Tuentangen 24/8-1975 (ØS,RA,TF).

HAGESANGER, Sylvia borin.

Hekker sansynligvis jevnt over hele området. Bare ett konkret hekkefunn : Sniksand 1974(YK).

Regulær i relativt stort antall vår, sommer og høst. Ekstremumstider er 5/5 (1974, 2 ex. T.Rennemo) og 20/9 (1974, 1 ex. ØF,RA,ØS).

MUNK, Sylvia atricapilla.

Hekker i lite antall. 2 konkrete hekkefunn : Sniksand 1972 (YK) og deltaet 1974 (YK).

Regulær i lite antall vår, sommer og høst. Ekstremumstider er 18/5 (1969, M.Brandt) og 17/11 (1974, 1 hann ØS,ØF,EK).

TORNSANGER, Sylvia communis.

Antatt hekkefugl.

Regulær i lite antall vår, sommer og høst. Ekstremumstider er 12/5 (1972, 1 ex. P.Schei) og 8/9 (1974, 1 ex. ØS,RA,YK).

MØLLER, Sylvia curruca.

Hekker i lite antall. 1 konkret hekkefunn : Sniksand 1972 (YK).

Regulær i lite antall vår, sommer og høst. Ekstremumstider er 12/5 (1968, 1 ex. SD) og 14/9 (1974, 2 ex. NØF).

LØVSANGER, *Phylloscopus trochilus*.

Tallrik hekkfugl.

Regulær i større antall vår og høst. Ekstremumstider er 25/4 (1970, 1 ex. SD,KJ) og 16/9 (1973, 1 ex. SD,ØF).

GRANSANGER, *Phylloscopus collybita*.

Regulær i lite antall om våren og sjeldent om høsten. Ekstremumstider for våren er 6/4 (1974 2 ex. J.Wilhelmsen, J.Christiansen) og 22/5 (1972, 1 ex. RA,ØS, T.Østvang). 4 høstobservasjoner foreligger : 1 ex. Sniksand 14/9-1974 (NØF), 1 ex. Årnestangen 21/9-1974 (NØF), 1 ex. Rossholmen 26/10-1974 (EK,ØF) og 1 ex. Rossholmen 17/11-1974 (EK,ØS,ØF).

BØKSANGER, *Phylloscopus sibilatrix*.

Sjeldent. 5 ex. Årnestangen 17/5-1969 (SD), 1 ex. Årnestangen 22/7-1969 (SD), 1 ex. Årnestangen 23/5-1972 (RA,ØS), 1 ex. Årnestangen 22/5-1973 (F.Kutchera) og 1 ex. Gansvikdalen 9/6-1974 (ØF,YK).

FUGLEKONGE, *Regulus regulus*.

Trolig hekkfugl.

Regulær året rundt i lite antall.

SVARTHVIT FLUESNAPPER, *Ficedula hypoleuca*.

Hekkefugl.

Regulær vår og høst i lite antall. Ekstremumstider er 25/4 (1970, 1 hann SD,KJ) og 17/8 (1974, 1 ex. NØF).

GRÅ FLUESNAPPER, *Muscicapa striata*.

Hekking påvist Sniksand 1973 (YK).

Regulær i lite antall vår, sommer og høst. Flest vårobservasjoner foreligger.

BUSKSKVETT, *Saxicola rubetra*.

Relativt tallrik hekkefugl. I 1975 ble bestanden på Tuentangen m/Merkja området anslått til minst 20 par.

Ekstremumstider er 30/4 (1969, 4 ex. SD og 1975, 1 hann ØS,EK,RA) og 20/9 (1975 , H.C.Waaler).

STEINSKVETT, *Oenanthe oenanthe*.

Hekker trolig i lite antall.

Regulær på trekk i lite antall. Ekstremumstider er 8/4 (1973, 1 ex. SD,ØF) og 11/10 (1975 H.C.Waaler).

RØDSTJERT , *Phoenicurus phoenicurus*.

Påvist hekkende på Sniksand i begynnelsen av 1970-årene (YK) og på Årnes 1972 (ØS, RA, T.Østvand). Sistnevnte funn gjelder en flyveudyktig unge som hoppet rundt på bakken allerede 21/5.

Regulær på trekk i lite antall. Ekstremumstider er 10/4 (1974, 3 ex. T.Rennemo) og 16/9 (1974, 1 juv. ØF, TF).

RØDSTRUPE , *Erythacus rubecula*.

Tallrik hekkefugl.

Regulær på trekk i relativt stort antall vår og høst. Ekstremumstider er 30/3 (1974, 2 ex. ØF, ØS, RA) og 15/10 (1973, 2 ex. F.Kutcher).

BLÅSTRUPE , *Luscinia svecica*.

Regulær i lite antall vår og høst. Ekstremumstider for våren er 1/5 (1975, 1 hann T.Rennemo, B.Rennemo) og 28/5 (1974, 1 hunn YK), og for høsten 11/8 (1974, 1 ex. SD, ØF, ØS, K.Dalgaard) og 15/9 (1974, 3 ex. NØF).

GRÅTROST , *Turdus pilaris*.

Tallrik hekkefugl.

Regulær i større antall vår og høst. Det foreligger 4 vinterobservasjoner fram til mars 1975. 6 ex. Årnestangen 27/1-1974 (ØF, SD), 2 ex. Årnestangen 11/12-1974 (TF, RA, ØF), 1 ex. Rossholmen 28/12-1974 (NØF) og 2 ex. Rossholmen 30/12-1974 (ØF, EK, TF). I november og desember 1975 ble 1-2 ex. observert med jevne mellomrom (SD, YK). Hovedtrekket foregår medio april - primo mai og medio september - ultimo oktober.

RINGTROST , *Turdus torquatus*.

Sjeldent. 2 ex. Årnestangen 3/5-1969 (GA), 2 ex. Årnestangen 1/5-1970 (SD), 1 ex. Årnes 2/5-1970 (SD), 1 ex. Årnestangen 2/5-1971 (ØF), 1 ex. deltaet 14/4-1974 (YK, SD), 2 ex 25/4-1974 (YK) og 1 hann Årnestangen 1/5-1975 (ØS).

SVARTTROST , *Turdus merula*.

Hekkefugl.

Regulær i lite antall vår og høst. Ekstremumstider er 19/3 (1972, 1 ex. YK) og 27/10 (1973, 1 hunn SD, ØF, YK).

SIBIRTROST, Turdus sibiricus.

Meget sjeldent. 1 hann fanget i snare ved Årnes gård 29/10-1955 (Haftorn 1971 og LB pers.med.).

RØDVINGETROST, Turdus iliacus.

Tallrik hekkefugl. Regulær på trekk i relativt lite antall om våren og i større antall om høsten. Hovedtrekket om høsten foregår medio september - medio oktober. Eks-tremumstider er 1/4 (1973, 3 ex SD) og 2/11 (1969, 1 ex. SD). Noen trekkdata : 300-350 ex. Årnestangen 10/4-1974 (T. Rennemo), 500-600 ex. 11/4-1974 (NØF) og 200-400 ex. 12/10-1975 (SD, YK, ØF).

MÅLTROST, Turdus philomelos.

Hekker trolig årlig i lite antall.

Regulær på trekk i lite antall. Ekstremumtid om våren 6/4 (1974, 1 ex. J.Wilhelmsen, J.Kristiansen). Høsten 1975 foregikk et intenst trekk over området ultimo september - ultimo oktober (YK).

DUETROST, Turdus viscivorus.

Meget sjeldent. 2 ex. 7/4-1974 (KJ) og 1 ex. Kusand 2/1-1975 (ØF, P.Berg).

STJERTMEIS, Aegithalos caudatus.

Trolig årlig hekkefugl i meget lite antall.

Regulær i lite antall hele året.

LØVMEIS, Parus palustris.

Hekker og kan sees hele året i lite antall.

GRANMEIS, Parus montanus.

Hekker årlig i lite antall.

Regulær hele året.

TOPPMEIS, Parus cristatus.

Sjeldent. 2 ex. Årnestangen 12/12-1969 (SD, KJ), 1 ex. Bjanes 16/3-1974 (YK), 4 ex. Bjanes 8/4-1974 (J.Wilhelmsen, J.Kristiansen), 1 ex. Bjanes 31/3-1975 (ØS), 3 ex. Bjanes 3/4-1975 (EK) og 3-4 ex. Furusand 26/7-1975 (YK).

Hekker muligens i Bjanes-området.

SVARTMEIS, Parus ater.

Påvist hekkende Årnes 1973 (KJ).

Regulær i meget lite antall høst, vinter og tidlig vår.

Tidligste høstobservasjon er 6/9 (1975, H.C.Waaler) og seneste vårobservasjon er 15/4 (1973, 2 ex. NØF). Største antall er 10 ex. 31/3-1973 (SD).

BLÅMEIS, Parus caeruleus.

Hekkefugl.

Til stede i relativt stort antall året rundt.

KJØTTMEIS, Parus major.

Tallrik hekkefugl.

Til stede i relativt stort antall året rundt.

SPETTMEIS, Sitta europaea.

Sjeldent. 1 ex. Årnestangen 2/5-1971 (ØF, Ø.Hvalsengen, E.Balavoine), 1 ex. Årnestangen 3/11-1974 (TF), 1 ex. Årnestangen 30/11-1974 (ØS, RA), 1 ex. Årnes 31/3-1975 (ØS, TF, EK) og 1 ex. Rælingen kirke 12/10-1975 (NØF).

TREKRYPER, Certhia familiaris.

Hekker trolig årvist i lite antall. Hekking påvist Sniksand 1973 (YK), og Årnes samme år (EK).

Regulær året rundt i lite antall.

GRÅSPURV, Passer domesticus.

Tallrik hekkefugl ved bebyggelse rundt Øyeren.

Treffes i utkanten av deltaet i varierende antall hele året. Største antall er 120-160 ex. Årnestangen 7/12-1974 (ØF, TF, EK). 2 ex. på Sniksand 10/8-1974 (SD, ØF, ØS), er eneste observasjon i sentrale deler av deltaet.

PILFINK, Passer montanus.

Hekkefugl ved bebyggelse i utkanten av området.

Regulær i utkanten av deltaet året rundt. Største antall er 40-50 ex. Årnestangen 17/11-1974 (TF), 30-40 ex. Bjanes 30/12-1974 (NØF).

BOKFINK, Fringilla coelebs.

Tallrik hekkefugl.

Regulær i større antall vår og høst. Ekstremumstider er 24/3 (1974, 1 hunn NØF) og 28/10 (1973, 1 ex. ØF). Hovedtrekket foregår primo april - ultimo april og medio august - medio september.

BJØRKEFINK, Fringilla montifringilla.

Påvist hekkende på Gjushaugsand i 1969 (1-2 reir, Haftorn 1971). 1 syngende hann Årnestangen 14/6-1969 (SD,KJ) og 1 hunn på Kusand 16/6-1972 (YK).

Regulær i større antall vår og høst. Ekstremumstider er 5/4 (1974, ca. 10 ex. NØF) og 2/11 (1969, ca. 50 ex. SD). Hovedtrekket foregår medio april - primo mai og medio september - medio oktober. Største antall er over 10000 ex. på Årnestangen 28/4-1973 (SD,ØF,KJ,K.Dalgaard,O.W.Røstad). Det foreligger 1 vinterobservasjon : ca. 10 ex. Årnestangen 2/1-1974 (P.Fjeld,P.Berg,Ø.Hvalsengen).

GRØNNFINK, Carduelis chloris.

Hekkefugl.

Regulær året rundt i varierende antall. Hovedtrekket om våren foregår primo april - medio april og om høsten ultimo september - medio oktober. Største antall er 1 flokk på 300-400 ex. Årnestangen 19/4-1974 (SD).

GRØNNSISIK, Carduelis spinus.

Regulær i varierende antall året rundt. Hovedtrekket om høsten pågår medio september - primo oktober.

STILLITS, Carduelis carduelis.

Årlig siden 1973 i meget lite antall : 1 ex. Årnestangen 31/3-1973 (SD), 2 ex. Kusand 16/9-1973 (SD,ØF), 3 ex. Årnestangen 10/11-1973 (SD,ØF), 2-12 ex. på Rossholmen i tidsrommet 7/12-1974 - 2/1-1975 (NØF), 4 ex. Årnestangen 15/3-1975 (T.Rennemo,B.Rennemo), 8 ex. Årnestangen 16/3-1975 (T.Rennemo, B.Rennemo), 1 ex. Tuentangen 24/8-1975 (ØS), 1 ex. Bjanes 12/10-1975 (YK,SD,ØF) og 1 flokk på 15-20 ex. Årnes 28/12-1975 (YK,SD).

BERGIRISK, Acanthis flavirostris.

År om annet i svært varierende antall om våren. Det foreligger tre høstobservasjoner : 20 ex. Årnestangen 20/11-1967 (GA), ca. 10 ex. Årnestangen 2/9-1972 (SD) og 19 ex. Tuentangen 31/8-1975. Ekstremumtid for våren og største antall er 7/4 (1973, 200-250 ex.NØF).

TORNIRISK, Acanthis cannabina.

Vanlig rugefugl.

Årlig på trekk vår og høst i større antall. Hoved-

trekket foregår ultimo mars - ultimo april og ultimo august - ultimo september. Ekstremumstider er 19/3 (1973, ca. 75 ex. RA,PS) og 19/10 (1974, 8-10 ex. EK, P.Berg). Største antall er 100-200 19/4-1972 (SD).

GRÅSISIK, Acanthis flammea.

Årlig i varierende antall vår, høst og vinter.
2 sommerobservasjoner foreligger : 1 ex. Årnestangen 8/8-1971 (SD) og 1 ex. Sniksand 6/7-1975 (ØS). Hovedtrekket om våren er ultimo mars - ultimo april. Største antall er 500-600 ex. 12/4-1975 (ØS,EK) og 400-600 ex. 17/4-1973 (NØF).

ROSENFINK, Carpodacus erythrinus.

♀ Påvist hekkende en gang i det 1 kull ble ringmerket i området 1974 (LB).

Årlig i meget lite antall siden 1969. Følgende observasjoner foreligger : 1 ex. Rælingen 7-14/6-1969(LB), 1 utfarget hann Flateby 24/6-1970 (LB), 1 ex Flateby 28/5-1972 (LB), 1 ex. Flateby 27/5-1973 (LB), 1 hann Rossholmen 24/5-1974 (ØS,YK), 3-4 ex. holdt seg i området Rossholmen/S.Bjaner fra 25/5-31/5-1974 (NØF), 1 syngende hann Årnestangen 13/6-1974 (YK), 1 ex. Årnestangen 29/7-1974 (RA), 2-3 ex. Årnestangen 1/8-1974 (ØF), 1 ex. Tuentangen 1/8-1974 (ØF), 1 juv Sniksand 12/8-1974 (NØF), 1 juv Sniksand 15/8-1974 (NØF), 1 ex Tuentangen 18 og 19/5-1975 (NØF), 1 ex. Tuentangen 28/5-1975 (ØS), 1 ex. Sniksand 2/8-1975 (YK,EK) og 1 ex. Sniksand 9/8-1975 (NØF).

KONGLEBIT, Pinicola enucleator.

Meget sjeldent. En observasjon foreligger: Flateby oktober 1974 (LB).

GRANKORSNEBB, Loxia curvirostra.

Sjeldent. Følgende observasjoner foreligger : 3 ex. Årnestangen 19/4-1970 (SD), 1 ex. Årnestangen 2/4-1971 (SD), 5-6 ex. 24/2-1974 (NØF), 8 ex. Årnestangen 1/8-1974 (ØF), 2-3 ex. Bjaner 22-23/2-1975 (NØF), 1 hann Årnestangen 31/3-1975 (NØF) og 1 ex. Bjaner 25/10-1975 (EK).

BÅNDKORSNEBB, Loxia leucoptera.

Meget sjeldent. En observasjon foreligger : 3 hanner fanget ved Flateby i Øyeren 23/10-1966 (Haftorn 1971).

DOMPAP, Pyrrhula pyrrhula.

Vanlig høst vinter og vår. En sommerobservasjon foreligger.. Største antall er 25 ex. 4/2-1973 (RA,PS).

KJERNEBITER, Coccothraustes coccothraustes.

Meget sjeldent. To observasjoner foreligger. Flateby 14/6-1967 og 31/5-1971 (LB).

BLÅ TYKKNEBB, Guirca caerulea.

Meget sjeldent. 1 ex. Flateby 14/6-1970 (LB). Funnet er forøvrig enestående i Europa.

GULSPURV, Emberiza citrinella.

Hekkefugl.

Forekommer året rundt i varierende antall. Hovedtrekket foregår primo mars - medio april og medio oktober - ultimo november.

HORTULAN, Emberiza hortulana.

Meget sjeldent. 1 ex. Tuentangen 15/5-1968 (SD,ES), 1 syngende hann på Kusand i tiden 27/5 - 23/6-1974 (YK, ØF, Ø.Hvalsengen) og 1 hann Årnes gård 20/4-1975 (T.Rennemo, B.Rennemo).

SIVSPURV, Emberiza schoeniclus.

Tallrik hekkefugl.

Regulær i større antall vår og høst. Ekstremumstider fram til og med våren 1974 er 23/3 (1972, 1 ex. YK) og 25/11 (1973, 1 ex. SD, ØF). Hovedtrekket pågår ultimo mars - primo mai og primo august - primo oktober. Vinteren 1974/75 overvintret minst 16 ex. i området. Disse ble sett med jevne mellomrom hele vinteren.

LAPPSPURV, Calcarius lapponicus.

Regulær i varierende antall om våren og i lite antall om høsten. Hovedtrekket om våren er ultimo april - primo mai. Ekstremumstider for våren er 30/3 (1974, 1 hunn (NØF) og 10/5 (1970, 4 ex. SD). 10 høstobservasjoner foreligger i tidsrommet 24/8 (1973, 20 ex. RA, ØS, PS) - 26/10 (1969, 1 ex. SD). Største antall om våren er 130-150 ex. Årnestangen 29-30/4-1975 (ØS, EK, RA) og om høsten ca. 20 ex. 24/8-1973 og ca. 20 ex. 5/9-1975 (YK).

SNØSPURV, *Plectrophenax nivalis*.

Regulær i meget stort antall i vinterhalvåret.
Hovedtrekket om våren er ultimo mars - primo april.
Ekstremumstider er 12/10 (1975, 1 ex. NØF) og 23/4 (1966,
1970, henholdsvis 17 ex. (GA) og 1 ex. M. Brandt).
Store antall observert : 1000-1500 ex. Årnestangen 24/3-
1975, 2000-4000 ex. Årnestangen 29/3-1975 (NØF), 8000-
12000 ex. Årnestangen 30/3-1975 (ØS, EK) og 5000-6000 ex.
Rossholmen/Bjanes 3/4-1975 (EK).

RINGMERKINGSVIRKSOMHETEN VED NORDRE ØYEREN FUGLESTASJON1973 - 1975.

I månedskiftet mars / april 1973 foretok stasjonen de første merkinger av fugl i Nordre Øyeren. Virksomheten var denne første våren konsentrert om nettfangst av småfugl på Årnestangen og Sniksand. Det er hele tiden benyttet ringer fra Statens Viltundersøkelser, Ås, og fra senhøsten 1974 delvis også ringer fra den nyopprettede Ringmerkingsentralen ved Zoologisk museum, Oslo.

Trekkesesongene har vært godt dekket alle tre årene. I 1973 var det på våren dekning i perioden 6/4 til 26/5, bare avbrutt av kortere perioder uten virksomhet. På høsten foregikk ringmerking periodevis fra 21/7 til 22/12. På Fautøya ble det på ettersommeren fanget 57 sandsvaler utenfor reiråpningene. De mest benyttede fangstplassene i 1973 var Sniksand og Årnestangen.

Vårsesongen 1974 tok til 5/4, og driften var så og si kontinuerlig fram til 3/6. På høsten startet merkingen 8/8, og fortsatte med kortere eller lengre avbrudd ut året. Rossholmen, Sniksand og Årnestangen utgjorde fangstplassene i 1974.

I 1975 ble det drevet merking i liten grad fra nyttår og utover vinteren. Merkingen ble trappet opp da trekket satte inn i siste halvdel av april, og ble avsluttet 31/5. Vårtrekket dette året var forøvrig markert dårligere enn fjorårets, rødstrupe og jernspurv uteble f.eks. nesten helt, og sivspurv forekom i mindre antall på øyene enn en er vant til. I mai foregikk det meste av merkingen på Tuentangen, hvor særlig gode fangstplasser for småfugl ikke finnes. Disse faktorer kan gi noe av årsaken til at årsresultatet i 1975 ble dårligere enn de to foregående år. I høstsesongen 1975 ble det for første gang satset mest på fangst av vadefugl. Stasjonen hadde da tilhold på Tuentangen i tiden 16/8 - 15/9. Se forøvrig tabellen side 76 angående merkevirksomheten i 1975.

Innkvarteringen har for det meste vært et problem. I 1973 ble det benyttet private telt med relativt dårlig plass. Våren 1974 ble det foruten telt også benyttet en hytte på Rossholmen. Zoologisk museum i Oslo hadde

leiekontrakt på denne hytta, og NØF fikk disponere den fritt. Hytta var i bruk også vinteren 1974/75 fram til midten av april, da leiekontrakten utløp. Leiekontrakten er ikke blitt fornyet. Resten av våren 1975 ble telt igjen benyttet. Høsten 1975 tok stasjonen i bruk et rommelig telt som var utlånt av Akershus fylke.

Stasjonen har til og med 1975 ringmerket 5432 fugl fordelt på 84 arter. Av disse dominerer sivspurven stort med nærmere en tredjedel alene. Reirunger er bare ringmerket i liten grad. Inntil utgangen av 1975 har stasjonen mottatt melding om gjennfunn av 12 fugl merket ved Øyeren (Se oversikt side 80). 2 av disse er rene lokalfunn. Dessuten har stasjonen 10 kontroller og gjenfunn av fugl merket andre steder. Det er foruten disse 10 foretatt 2 kontroller av sivspurv merket av L.Bloemberg i 1971 på Rossholmen. Det er i tillegg til ovenstående foretatt en mengde av egne kontroller av diverse arter, spesielt sivspurv. Disse lokalkontrollene er ikke bearbeidet ennå, og resultatene blir derfor ikke publisert her.

Ikke med i oversikten på side 82 er en knoppsvane som ble observert i en liten flokk knoppsvaner påskken 1974 (i dagene omkring 10/4). Denne fuglen hadde en blå plastring rundt halsen, pålydende nummeret YA - 29. Det viste seg at fuglen var merket i Tåkern i Sverige sommeren 1973. I midten av februar 1974 ble den observert i Kurefjorden i Østfold (Sterna 13, s. 255), altså snaue 2 måneder før den dukket opp i Øyeren. Fuglen forsvant igjen etter noen få dager.

OVERSIKT OVER RINGMERKINGSVIRKSOMHETEN 1975.

Lokalitet	Antall dager	Tidsrom
Rossholmen	38	1/1-2/1, 25/1-26/1, 21/2-23/2, 6/3-9/3, 22/3-31/3, 4/4-20/4.
Sniksand	17	26/4-4/5, 5/7-6/7, 3/8-4/8, 8/8-11/8.
Årnestangen	5	29/3-30/3, 30/4-2/5.
Runds./Møkkøya	1	5/7.
Tuentangen	60	4/5-31/5, 10/6, 16/8-15/9.

Totalt: 115

Noen få ganger ble det merket på 2 steder på samme dag, derfor blir antallet dager med merkevirksomhet lavere enn summen av tallene i rubrikkene "antall dager".

ARTER/ANTALL RINGMERKET VED NORDRE ØYEREN FUGLESTASJON1973 - 1975.

<u>Art</u>	<u>1973</u>	<u>1974</u>	<u>1975</u>	<u>Totalt</u>
SPURVEHAUK	1	-	-	1
DVERGFALK	-	3	1	4
TÅRNFALK	3	-	-	3
SANDLO	-	-	14	14
DVERGLO	-	-	1	1
DVERGSNIPE	-	-	21	21
MYRSNIPE	-	-	32	32
TUNDRASNYPE	-	-	2	2
POLARSNIPE	-	-	2	2
BRUSHANE	-	-	6	6
RØDSTILK	-	-	3	3
GLUTTSNIPE	-	-	1	1
SKOGSNYPE	-	5	-	5
GRØNNSTILK	-	-	8	8
STRANDSNYPE	-	1	6	7
SVARTHALESPOVE	-	-	1	1
ENKELTBEKKASIN	-	3	6	9
HETTEMÅKE	3	-	18	21
FISKEMÅKE	1	-	1	2
MAKRELLTERNE	4	-	1	5
RINGDUE	-	-	1	1
HORNUGLE	1	-	-	1
PERLEUGLE	-	1	-	1
TÅRNSVALE	3	-	-	3
FLAGGSPETT	-	3	-	3
HVITTRYGGSPETT	-	1	-	1
DVERGSPETT	5	6	-	11
SANDSVALE	57	2	2	61
LÅVESVALE	4	22	6	32
LERKE	3	6	4	13
TREPPIPLERKE	3	5	10	18
HEIPIPLERKE	23	238	33	294
LAPPIPLERKE	-	-	1	1
GULERLE	6	48	16	70
LINERLE	12	26	43	81
TORNSKATE	-	13	6	19

Art	1973	1974	1975	Totalt
VARSLER	-	4	3	7
STÆR	-	43	1	44
SKJÆRE	-		6	6
KRÅKE	-	-	4	4
GJERDESMETT	-	-	1	1
JERNSPURV	59	51	3	113
RØRSANGER	0	6	2	8
GULSANGER	3	13	1	17
HAUKSANGER	-	-	1	1
HAGESANGER	74	107	46	228
MUNK	8	27	1	36
TORNSANGER	6	24	16	46
MØLLER	1	23	3	27
LØVSANGER	139	196	73	408
GRANSANGER	9	6	-	15
FUGLEKONGE	2	1	-	3
SVARTHVIT FLUESNAPPER	7	9	3	19
GRÅ FLUESNAPPER	2	2	2	6
BUSKSKVETT	6	21	22	49
STEINSKVETT	-	8	4	12
RØDSTJERT	3	6	1	10
RØDSTRUPE	39	117	21	177
BLÅSTRUPE	-	12	3	15
GRÅTROST	22	126	10	158
SVARTTRCST	3	2	3	8
RØDVINGETROST	13	34	17	64
MÅLTROST	2	10	3	15
STJERTMEIS	16	19	2	37
LØVMÆIS	-	6	5	11
GRANMÆIS	13	16	10	39
BLÅMÆIS	17	52	11	80
KJØTTMÆIS	71	139	37	247
TREKRYPER	3	-	-	3
GRÅSPURV	1	24	1	26
PILFINK	-	14	-	14
BOKFINK	124	126	51	301
BJØRKEFINK	217	112	14	343
GRØNNFINK	18	16	9	43

Art	1973	1974	1975	Totalt
GRØNN SISIK	7	2	1	10
BERGIRISK	1	-	-	1
TORNIRISK	-	13	9	22
GRÅSISIK	115	22	-	137
ROSENFINK	-	4	3	7
DOMPAP	-	7	4	11
GULSPURV	21	72	14	107
SIVSPURV	571	988	169	1728
LAPPSPURV	-	1	2	3
SNØSPURV	-	-	8	8
<u>Sum</u>	<u>1722</u>	<u>2864</u>	<u>846</u>	<u>5432</u>
Antall arter	47	57	69	84

RINGMERKINGSRESULTATER FOR EN DEL VANLIGE FUGLEARTER
UTTRYKT I % AV DET TOTALE ANTALL MERKET 1973-75.

Art	Merket 73/75	% av tot.ant.merket
SIVSPURV	1728	31,81 %
LØVSANGER	408	7,51 %
BJØRKEFINK	343	6,31 %
BOKFINK	301	5,54 %
HEIPIPLERKE	294	5,41 %
KJØTTMEIS	247	4,55 %
HAGESANGER	228	4,20 %
RØDSTRUPE	177	3,26 %
GRÅTROST	158	2,91 %
GRÅSISIK	137	2,52 %
JERNSPURV	113	2,08 %
GULSPURV	107	1,97 %
Andre arter	1191	21,93 %
<u>Sum</u>	<u>5432</u>	<u>100,00 %</u>

I listen er tatt med de artene som er merket i et antall av over 100 ex. i løpet av perioden. Av sivspurv, bokfink, kjøttmeis og gråtrost er det merket noen få reirunger, disse er inkludert i tallene for disse artene. Utslaget i prosenttallet av denne årsak er størst hos kjøttmeis.

TEGNFORKLARING FOR DE ETTERFØLGENDE OPPLYSNINGER.

- o Merket i eller ved reir, hjemmehørende på stedet.
- * Fangt og merket som fullt flyvedyktig, hjemsted ukjent.
- pull. Dununge, reirunge, ikke flyvedyktig.
- fv. Fullvoksen fugl av usikker alder.
- 1k Fugl i sitt første kalenderår.
- 1k+ Fugl i sitt første kalenderår eller eldre.
- 2k Fugl i sitt annet kalenderår.
- 2k+ Fugl i sitt annet kalenderår eller eldre.
- ♂ Hann.
- ♀ Hunn.
- x Funnet død eller døende.
- v Kontrollert, dvs. fanget levende og sluppet igjen med ring.
- /?/ Nærmere funnomstendigheter ukjent.

RINGMERKINGSLOKALITETER I NORDRE ØYEREN MED KOORDINATER.

Fautøya , Rælingen.....	$59^{\circ}54'N$ - $11^{\circ}08'E$
Rossholmen, Fet.....	$59^{\circ}52'N$ - $11^{\circ}10'E$
Sniksand, Fet.....	$59^{\circ}53'N$ - $11^{\circ}09'E$
Tuentangen, Fet.....	$59^{\circ}56'N$ - $11^{\circ}05'E$
Årnestangen, Rælingen.....	$59^{\circ}53'N$ - $11^{\circ}08'E$

GJENNFUNN 1973/75 AV FUGL MERKT VED NORDRE ØYEREN
FUGLESTASJON.Myrsnipe , Calidris alpina.

818135 * 1k+ 5.9.75 Tuentangen.
           v 18.9.75 Stråholmen ($58^{\circ}54'N$ - $09^{\circ}39'E$)
           Kragerø, Telemark. 140 km. SV. 0.0.14.

Rødstrupe , Eriothacus rubecula.

980083 * 2k+ 17.4.74 Sniksand.
           x 24.4.74 Eidsvøll ($60^{\circ}19'N$ - $11^{\circ}15'E$) Akershus.
           48 km. 0.0.7.

Gråtrost , Turdus pilaris.

714911 * 1k+ 30.8.74 Årnestangen.
           x 4.12.75 Lapan ($46^{\circ}55'N$ - $02^{\circ}18'E$) Frankrike.
           1560 km. SSV. 1.3.5.

714959 * 1k ♂ 15.9.74 Årnestangen.

x 19.9.74 Hektner ($59^{\circ}53'N$ - $11^{\circ}06'E$) Rælingen,
           Akershus. 2 km W. 0.0.4.

Kjøttmeis, Parus major.

940779   * 1k 25.8.74 Årnestangen.
             /?/(fanget i felle) 22.2.75 Årnestangen 0.5.27.

Bokfink, Fringilla coelebs.

978426   * 2k+ ♂ 30.4.73 Sniksand.
             x 22.3.74 Houghton ($52^{\circ}13'N$ - $00^{\circ}50'W$) England.
             1200 km.SW. 0.10.22.

Grønnfink, Carduelis chloris.

808426   * fv. 28.4.73 Årnestangen.
             x 3.1.74 Hamburg ($53^{\circ}42'N$ - $10^{\circ}10'E$) Tyskland.
             625 km. S. 0.8.6.

805933   * 1k+ ♀ 12.5.73 Årnestangen.
             v 28.3.74 Mareau aux Pres ($47^{\circ}52'N$ - $01^{\circ}47'E$)
             Loiret, Frankrike. 1450 km SSW. 0.10.16. Paris
             533183 påsatt i tillegg.

Gulspurv, Emberiza citrinella.

953828   * fv. 13.4.73 Sniksand.
             x 14.10.73 Holter ($60^{\circ}10'N$ - $11^{\circ}03'E$) Rannestad,
             Akershus. 29 km N. 0.6.1.

Sivspurv, Emberiza schoeniclus.

978134   * 2k+ 18.4.73 Sniksand.
             v (♂) 3.2.74 Le Pradal ($44^{\circ}30'N$ - $01^{\circ}59'E$)
             Montsalas, Aveyron, Frankrike. 1810 km SSW.
             0.9.15. Paris 1777254 påsatt i tillegg.

979247   * 2k+ ♂ 25.5.73 Årnestangen.
             x 27.4.74 Årnestangen. 0.11.2.

979948   * 2k+ ♀ 9.4.74 Sniksand.
             v 1.12.74 Tourbieres du Marais des Echets
             ($45^{\circ}52'N$ - $04^{\circ}56'E$) Tramoyes, Ain, Frankrike.
             1600 km SSW. 0.7.22. Paris SA 536087 påsatt
             i tillegg.

KONTROLLER OG GJENNFUNN 1973-75 AV FUGL MERKET ANDRE
STEDER.

Sandsvale, Riparia riparia.

Stat.vilt. Ås 960675   o pull. 8.7.72 Gillingsrød ($59^{\circ}23' - 10^{\circ}55'E$) Råde, Østfold.
v 11.8.73 Fautøya. 60 km NNE. 1.1.3.

Heipiplerke, Anthus pratensis.

Stav.Mus. 9380035   * fv. 29.9.73 Kjennetjernet ($59^{\circ}14'N - 10^{\circ}51'E$) Onsøy, Østfold.
v 5.5.74 Rossholmen. 75 km NNE. 0.7.6.

Rørsanger, Acrocephalus scirpaceus.

Stockholm 1713992   * 1k 14.8.73 Kvismaren ($59^{\circ}11'N - 15^{\circ}24'E$) Norrbyås, Närke, Sverige.
x 17.8.74 Sniksand. 250 km WNW. 1.0.3.

Bjørkefink, Fringilla montifringilla.

London FW7 JH 38547   * 2k ♀ 23.1.72 Wroot ($53^{\circ}31'N-00^{\circ}54'E$) Axholme, Lincolnshire, England.
v 18.4.74 Årnestangen. 1000 km NE. 2.2.26.

Grønnfink, Carduelis chloris.

Paris SA 532450   * 2k ♂ 9.3.74 Chenove ($47^{\circ}17'N-05^{\circ}00'E$) Cote d'Or, Frankrike.
v 18.4.74 Årnestangen. 1400 km NNE.
0.1.9. Stat.vilt. Ås 815712 påsatt i tillegg.

Gråsisik, Acanthis flammea.

Stat.vilt. Ås 968827   * fv. 7.10.72 Svenner ($58^{\circ}58'N-10^{\circ}09'E$) Stavern, Vestfold.
v 14.4.73 Sniksand. 148 km NE. 0.6.7.

Sivspurv, Emberiza schoeniclus.

Helgoland 0895774   * fv. ♂ 10.10.72 Wakendorfer Moor ($53^{\circ}47'N - 10^{\circ}27'E$) 2 km SE Wakendorf II kr. Segeberg, Schleswig-Holstein, Tyskland.
v 20.4.73 Sniksand. 670 km N. Stat.vilt. Ås 958257 påsatt i tillegg.

Paris 1365910   * 1k+ ♂ 26.11.72 Benouville ($49^{\circ}15'N$ -
                       $00^{\circ}17'W$). Calvados, Frankrike.
                      v 11.4.75 Rossholmen. 1175 km NNE. 2.4.16.
                      Stat.vilt.Ås 986172 påsatt i tillegg.
                      x 19.4.75 Rossholmen (drept av varsler i
                      mistnett) (o.o.8).

Paris SA 500471   * 1k ♂ 2.11.73 St.Pryve-St.Mesim ($47^{\circ}53'N$ -
                       $01^{\circ}52'E$) Loiret, Frankrike.
                      v 30.3.74 Sniksand. 1550 km NNE. 0.4.28.
                      Stat.vilt.Ås 979913 påsatt i tillegg.

KONTROLLER AV FUGL MERKET I ØYEREN AV PERSONELL IKKE
TILHØRENDE NØF.

Stat.vilt.Ås 957092 * 2k+ ♂ 20.8.71 Rossholmen, Fet.
                      v 12.5.74 Rossholmen , Fet. 2.8.23.

Stat.vilt.Ås 958018 * 2k+ ♂ 20.8.71 Rossholmen, Fet
                      v 12.5.74 Rossholmen, Fet. 2.8.23.

AMFIBIER OBSERVERT I NORDRE ØYEREN.

SPISSNUTET FROSK	- <i>Rana arvalis.</i>
VANLIG FROSK	- <i>Rana temporaris.</i>
PADDE	- <i>Bufo bufo.</i>

KRYPDYR OBSERVERT I NORDRE ØYEREN.

STÅLORM	- <i>Anguis fragilis.</i>
FIRFISLE	- <i>Lacerta vivipara.</i>

PATTEDYR OBSERVERT I NORDRE ØYEREN.

PIGGSVIN	- <i>Erinaceus europaeus</i>
DVERGSPISSMUS	- <i>Sorex minutus.</i>
VANLIG SPISSMUS	- <i>Sorex araneus.</i>
SNØHARE	- <i>Lepus timidus</i>
EKORN	- <i>Sciurus vulgaris.</i>
KLATREMUS	- <i>Clethrionomys glareolus.</i>
VÅND	- <i>Arvicola terrestris.</i>
SKOGMUS	- <i>Apodemus sylvaticus.</i>
BRUN ROTTE	- <i>Rattus norvegicus.</i>
RØDREV	- <i>Vulpes vulpes.</i>
GREVLING	- <i>Meles meles.</i>
RØYSKATT	- <i>Mustela erminea.</i>
ILDER	- <i>Mustela putorius.</i>
MINK	- <i>Mustela lutreola.</i>
GAUPE	- <i>Lynx lynx.</i>
RÅDYR	- <i>Capreolus capreolus.</i>
ELG	- <i>Alces alces.</i>

Det er ikke foretatt noen undersøkelser angående ovenstående arter. Artene er bare registrert ved tilfeldig observasjon.

NORDRE ØYEREN FUGLESTASJONS PERSONELL.

Yngve Kvebæk	Nerdrumveien, 1900 Fetund Tlf. (02) 721420
Steen Dalgaard	Riis terrasse 26, 2007 Kjeller(Helg) Tlf. (02) 746592
	Gkp/SVI, 2401 Vestad (hverdager) Tlf. (064)11022
Øyvind Fritsvold	Bølersletta 5c, Oslo 6 Tlf. (02) 277805
Øivind Syvertsen	Boks 19, 3478 Nærnes Tlf. (02) 791721
Rolf E.Andersen	Feltspatveien 48, Oslo 11 Tlf. (02) 281989
Even Knutsen	Vetlandsveien 98, Oslo 6 (02) 263409
Tor Fjesme	Nordlisletta 18, Oslo 9 Tlf. Ingen

Organisasjon :

STASJONSLEDER
Yngve Kvebæk

Ringmerking Yngve Kvebæk	Observasjoner Steen Dalgaard	Kasserer Steen Dalgaard
-----------------------------	---------------------------------	----------------------------

Post/ ~~Utklipp~~ Øyvind Fritsvold	~~Rapport~~ ~~Steen Dalgaard~~
--	---

En anmoder om at henvendelser til stasjonen skjer gjennom en av de tre øverste ~~adressene~~.

Vi anmoder alle som sitter inne med observasjoner,
eller som i fremtiden gjør observasjoner i området
Nordre Øyeren til å sende inn disse til Følgende
adresse :

Steen Dalgaard
Riis terrasse 26,
2007 Kjeller

Sammen med observasjonene bør sendes følgende
opplysninger :

- Navn og adresse (Evt. tlf.nr.)
- Dato (evt. tid) for observasjonene.
- Nærmere angitt sted for observasjonen (evt.beskrivelse)
- Art, antall (evt. kjønn og alder).
- Reirfunn (Alle opplysninger og nøyaktig stedsangivelse.

Opplysninger om reirfunn vil ikke bli gitt videre
dersom det dreier seg om spesielt ømfintlige/sjeldne arter).

Nordre Øyeren Fuglestasjon.